

DARBININKAS

Vol. LXXXI, Nr.9

SECOND-CLASS

341 Highland Blvd.

Kaina

Kovas-March 2, 1996 Penktadienis-Friday Postage paid at Brooklyn, N.Y. Brooklyn, N.Y. 11207 \$1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

- Jauniausia vyriausioji laikraščio redaktorė - taip tituluojama Vilniaus moksleivė, dabar jau devintokė Kristina Marcinkaitė. 1993 m. trylikametė moksleivė išleido pirmąjį vaikų kūrybos laiško teigiamą, kad vietos lietuvių bendruomenę dar labiau nustebino ketinimas į šį postą paskirti buvusį Ministrą Pirmininką Adolfą Šleževičių, kuris, kaip jau skelbta, viešai pareiškė atsisakąs jam siūlytą ambasadoriaus Didžiojoje Britanijoje pareigų.

- "Aukso bitės" - televizijos laidų ir filmų kūrėjams. Tris didžiausias bites šiemet pelnė televizijos serialas "Giminės" (aut. B. Bušma ir S. Vosylus), dokumentinis filmas "Iš skruzdėlių gyvenimo" (aut. J. Lapinskaitė), pramoginė laida "Muzikinis viešbutis". Mažosiomis bitėmis apdovanoti žurnalistai J. Banys, V. Matulevičius, R. Rudenienė, operatorius V. Jankevičius, grimootoja L. Šalkauskienė, montuotoja G. Miniotienė.

- Vilniuje, Nacionalinėje filharmonijoje, koncertavo smuikininkė iš Bostono (JAV), tarptautinių konkursų laureatė Danutė Pomerancaitė. D. Pomerancaitė mokėsi Vilniuje ir Maskvoje, ji - Aleksandro Livonto ir Davido Oistracho auklėtinė.

- Sausio 25 - 26 d. Varšuvoje įvyko Lietuvos ir Lenkijos nacionalinių UNESCO komisijų susitikimas. Mūsų šaliai atstovavo Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos pirmininkas, profesorius Bronius Genzelis, Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos generalinis sekretorius Alfredas Jomantas, taip pat "Literatūros ir meno" redaktorius Alvydas Šlepikas.

- Seimas vasario 1 d. nutarė pradėti svarstyti nutarimo "Dėl valstybės dalies AB "Vakarų bankas" ir "Aurabankas" ir LR 1996 m. valstybės biudžeto patikslinimo" projektą. Finansų ministerija nutarimo projekte siūlo įskaičiuoti Vyriausybės turimus depozitus "Aurabankas" (56,805,000 Lt) ir "Vakarų banke" (30,000,000 Lt) į šių bankų akcinę kapitalą, o šias išlaidas padengti iš 1995 m. valstybės biudžeto likučio - 10 mln. Lt ir 76 mln. Lt padidinti 1996 m. valstybės biudžeto deficitą.

- Vyriausybė nuo vasario 1 d. vidutiniškai 2,6% padidino gamtinių dujų, nenaudojamų šildymui, tarifus. Gyventojai, naudojantys gamtines dujas maistui ruošti, už jas mokės po 61,6 ct/m³. Įmonėms ir organizacijoms, per metus sunaudojančioms daugiau kaip 15 mln. m³ gamtinių dujų, šis kuras kainuos po 376 Lt/1000 m³, sunaudojančioms 5 - 15 mln. m³ - po 396 Lt/1000 m³, iki 5 mln. m³ - po 416 Lt/1000 m³. Dujos, naudojamos kaip automobilių kuras, pabrangio iki 816 Lt/1000 m³. Naujus tarifus Vyriausybė nustatė po to, kai Rusijos koncernas "Gazprom" šio kuro, parduodamo AB "Lietuvos dujos", kainas padidino nuo buvusių 74 - 75 USD/1000 m³ iki 78 - 79 USD/1000m³. Vidmantas Čepukonis, "Lietuvos dujų" komercijos direktorius, sako, kad, pasibaigus žiemos sezonui, turėtų pabrangti ir gamtinės dujos, naudojamos šildymui.

Didžiosios Britanijos lietuvių nustebino sprendimas atšaukti R. Rajecką

Londonas / Vilnius, vasario 20 d. Didžiosios Britanijos lietuvių bendruomenę nustebino sprendimas atšaukti iš pareigų Lietuvos ambasadorių Jungtinėje Karalystėje Raimundą Rajecką.

Lietuvos Prezidentui Algirdui Brazauskui adresuotame Didžiosios Britanijos lietuvių sąjungos atvirame laiške teigiama, kad vietos lietuvių bendruomenę dar labiau nustebino ketinimas į šį postą paskirti buvusį Ministrą Pirmininką Adolfą Šleževičių, kuris, kaip jau skelbta, viešai pareiškė atsisakąs jam siūlytą ambasadoriaus Didžiojoje Britanijoje pareigų.

A. Šleževičiaus paskyrimas ambasadoriumi Jungtinėje Karalystėje "būtų įžeidimas Didžiosios

Britanijos Vyriausybei ir nebūtų laikomas draugišku poelgiu", sako Lietuvių sąjungos centro valdybos pirmininko Jaro Alkio pasirašytame kreipimesi. Išeivijos atstovų manymu, Lietuvos ir Didžiosios Britanijos dvišalių santykių nesustiprintų tai, kad ambasadoriumi būtų paskirtas ekspremjeras, kuris, likus kelioms dienoms iki Lietuvos akcinio inovacinio banko veiklos sustabdymo, atsiėmė savo indėlius iš šio banko.

Kaip žinoma, Raimundas Rajeckas iš Lietuvos nepaprastojo ir įgaliotojo ambasadoriaus Didžiojoje Britanijoje pareigų atšauktas nuo vasario 10 dienos ir iki kovo vidurio eis laikinojo reikalų patikėtinio pareigas toje

valstybėje.

Taip buvo nuspręsta po to, kai diplomatas interviu dienraščiui "Respublika" pareiškė manąs, jog tuometinis Ministras Pirmininkas Adolfas Šleževičius "neturi nei padarumo, nei garbės, nei sąžinės". Dėl to jam - ambasadoriui R. Rajeckui - esą gėda atstovauti Lietuvai.

Tuoju po to Užsienio reikalų ministras Povilas Gylys pažymėjo, jog R. Rajeckas pažeidė "valstybės veikimo principus". Ambasadorius yra diplomatas, o ne politikas, todėl jis negali "daryti politinių pareiškimų" ir turi vykdyti Vyriausybės politiką, yra sakęs ministras P. Gylys.

AGEP

LDDP pirmininkas A. Šleževičius neketina vykti į Didžiąją Britaniją

Vilnius, vasario 19 d. Po pirmadienį LDDP būstinėje įvykusio išplėstinio partijos tarybos posėdžio, partijos pirmininkas A. Šleževičius pareiškė, kad yra apsisprendęs atsisakyti Prezidento A. Brazausko siūlymo užimti Lietuvos Respublikos ambasadoriaus Didžiojoje Britanijoje pareigas.

Nutarta kovo 2 d. rengti posėdį. Jame turėtų būti apsvaistytas neei-

linio LDDP suvažiavimo data, bus diskutuojama apie partijos ir frakcijos santykius bei įvertinta partijos pirmininko pavaduotojų veikla.

Pirmadienį įvykusiame posėdyje buvo išklaustyta LDDP Klaipėdos miesto, Kėdainių, Panevėžio ir Šakių rajonų tarybų pirmininkų informacijos apie pasirengimą būsimiems rinki-

mams į Seimą, įvertinti galimi politiniai sąjungininkai. Priimtas nutarimas "Dėl pasirengimo rinkimams į Seimą".

Posėdžio dalyviai kalbėjosi apie partijos politines perspektyvas, vietinių organizacijų bei vadovybės santykius su LDDP frakcija Seime.

AGEP

Vilnius žiema.

Skuboto bankų veiklos stabdymo pasekmių neįmanoma įvertinti, sako tyrimo grupės vadovas

Vilnius, vasario 7 d. Sprendimai dėl Lietuvos akcinio inovacinio ir "Litimpeks" bankų sustabdymo buvo priimti skubotai. Tai pareiškė laikinosios bankų krizės tyrimo grupės vadovas, konservatorius Juozas Listavičius.

Spaudos konferencijoje jis komentavo išvadas, patvirtintas ir Seimo ekonominių nusikaltimų tyrimo komisijos.

J. Listavičius pabrėžė, kad Lietuvos bankai dės padėti abiem bankams, tuo tarpu Vidaus reikalų ministerija veikė labai operatyviai. Pasak išvadų, "Litimpeks" veiklos sustabdymo pagrindine priežastimi būtų ir buvo šio banko vadovų sulaukimas.

Tuo tarpu, pasak J. Listavičiaus, VRM galėjo matyti, kad Lietuvos banko pateikta medžiaga nebu-

vo tinkamai įforminta, joje buvo ir nemažai netikslumų.

Paklaustas apie skubotų sprendimų priežastis, grupės vadovas sakė, kad konkretaus atsakymo negali būti. Neįvardijęs, kas galėjo padaryti įtaką priimant sprendimus, J. Listavičius pažymėjo, kad tai buvo valstybės pagrindų griovimas. To pasekmės neįvertinamos, sakė Seimo narys.

Ekonominių nusikaltimų komisijos pirmininkas Vytautas Juškus toje pačioje spaudos konferencijoje sakė ir toliau manąs, kad pagrindinė kaltė tenka pačių bankų vadovams, kurie "darė biznį su atskirais verslininkais" ir dalino paskolas.

Be Lietuvos banko kaltės V. Juškus išvelgia didesnę Seimo, o ne vyriausybės atsakomybę. Jis pakartojo tai, ką pabrėžė parlamento posėdyje, kad vyriausybės

siūlyti projektai, galėję padėti išvengti krizės, parlamente nebuvo priimami operatyviai.

V. Juškus taip pat sakė, kad prieš priimant sprendimus, padėtis LAIB ir "Litimpeks" banke buvo svarstoma pasitarimuose su premjeru ir sprendimai dėl bankų veiklos sustabdymo nebuvo priimti. Tokį sprendimą Lietuvos banko valdyba priėmė vėliau, tvirtino V. Juškus.

Paklaustas apie tolesnį tyrimą, J. Listavičius teigė, kad pagrindiniai taškai sudėti ir toliau turi dirbti prokuratūra, kuriai perduota tyrimo medžiaga. Darbo yra, tačiau toliau svarstydama grupė gali viršyti savo kompetenciją, sakė J. Listavičius.

V. Juškus pažymėjo, kad grupės tolesniam darbui reikalingas naujas Seimo įsipareigojimas.

AGEP

Seimas vieningai balsuoja už A. Šleževičiaus pašalinimą iš vyriausybės vadovo posto. V. Kapočiaus nuotr.

A. Šleževičius pasitraukia iš LDDP vadovo posto

Vilnius, vasario 19 d. "Kad nebūtų eskaluojamas partijos skaldymas ir kokias nors frakcijas tokiu atsakingu metu, kai artėja rinkimų metas, kai netikėtai atsiradusios bankininkystės problemos gresia LDDP pradėtų ekonominių ir socialinių reformų eigai, aš nusprendžiau pasitraukti iš partijos vadovo posto. Tuo pačiu aš sustabdu savo, kaip partijos Tarybos nario, įgaliojimus", taip pirmadienį pareiškė LDDP vadovas, buvęs Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas Adolfas Šleževičius.

Savo apsisprendimą A. Šleževičius motyvuoja tuo, kad pastaruoju metu labai spekuliuojama LDDP galimo skilimo tema. Kalbama apie tai, kad "Šleževičiaus LDDP" neva konfrontuoja su "Brazausko LDDP". Kaip rašoma A. Šleževičiaus pareiškimе, realiai to nėra. Yra viena partija, turinti bendrą programą, kurios pagrindinius elementus ji bandė įgyvendinti būdama valdžioje nuo 1993 metų. "Savaime suprantama, praėjusi aktyvaus persekiojimo periodą, mūsų partija įtvirtino demokratines veiklos pagrindus ir savo vidinėje struktūroje. To rezultatas - aktyvi vidinė diskusija daugeliu klausimų, pagarba asmenybės nuomonei. Manau, kad to trūksta mūsų pagrindiniams politiniams opo-

nentams, kurie iki šiol vadovaujasi lenininiu teiginiu "viena partija - viena tiesa", kurie slepia jų organizacijose vykstančius procesus nuo viešumos.

Ir vis dėlto mano atstatydinimo iš Ministro Pirmininko pareigų eiga, balsavimas Seime, kai kurių partijos vadovų pareiškimai rodo, kad nuomonių skirtumai gali pasiekti ir pavojingą ribą. Dar blogiau, kad nemažai partijos narių ima abejoti mūsų Prezidentu, kuris buvo LDDP kūrėjas bei ilgametis lyderis", rašoma pareiškimе. A. Šleževičius pabrėžė nevengęs atsakomybės. Atstatydinimo eiga ir balsavimas Seime parodė, kad konkrečių politinių kaltinimų jam taip ir nebuvo pateikta. Taigi jo pasitraukimas neturi nieko bendra su bėgimu iš kovos ar lengvesnės dalios ieškojimu. Jis tiesiog mano, kad taip sumažės grėsmė partijos vienybei, jai vadovauti ateis daugiau jaunesnių, aktyvių asmenybių.

"Pasitraukdamas iš LDDP vadovo posto, aš nepalieku partijos gretų. Tuo aš pabrėžiu, kad toliau tikiu partijos ateitimi, jos svarbia vieta tarp demokratines visuomenės Lietuvoje kūrėjų, jos įtaka stiprinant ir puoselėjant mūsų valstybę". Tokiais žodžiais baigia savo pareiškimą A. Šleževičius.

AGEP

Vasario 10 d. vienam iškiliausių diplomatų, Lietuvių katalikų mokslo akademijos garbės nariui, dr. **Stasiui Antanui Bačkiui sukako 90 metų.** Šia iškilminga proga garbųjį jubiliatą sveikino ir Šv. Mišias Vilniaus arkikatedroje aukėjo arkivyskupas metropolitas Audrys Juozas Bačkis, Vilniaus arkikatedros klebonas monsinjoras Kazimieras Vasiliauskas, o vasario 8 d. dr. Bačkio 90-mečiui skirtos iškilmės vyko jo gimtajame Joniškėje. Vilniaus universitete vasario 9 d. jubiliejinės konferencijos metu Lietuvos Prezidentas Brazauskas įteikė jubiliatui Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino 1-ojo laipsnio ordiną. **DARBININKO** redakcija, kaip ir visa lietuviškoji išeivija, sveikina dr. Bačkį, dėkodama už ilgą darbą Lietuvos labui.

Lietuvos skolos užsieniui

Statistikos žiniomis iki šių metų sausio 1 dienos Lietuvai suteikta 1,39 mlrd. USD užsienio paskolų. Vienam Lietuvos gyventojui tenka 222,4 USD. Valstybės skola užsienio bankams, finansinėms organizacijoms ir firmoms yra 825,44 mln. USD. Didžiausia Tarptautinio valiutos fondo (TVF) paskolos dalis - 138 mln. USD - skirta litui stabilizuoti ir palikta užsienio bankuose. Ši paskola sudaro 15,3% užsienio paskolų. Iš "Commodity Credit Corporation" gauta paskola panaudota sojos rupiniams ir kukurūzams pirkti. 260 mln. USD finansinių institucijų paskolų skirta kurui ir kitiems energetiniams ištekliams įsigyti.

AGEP

Imigracijos vizų į Jungtines Amerikos Valstijas programa

Pagal 1990 metais priimtą Jungtinių Amerikos Valstijų imigracijos įstatymą, kiekvienais metais yra organizuojama loterija, kurioje lošiama 55 tūkst. nuolatinio gyvenimo vizų. Loterijoje gali dalyvauti asmenys tų šalių, iš kurių mažiausiai imigrantų atvyksta į Jungtines Ame-

rikos Valstijas. DV-97 loterija vyks vieną mėnesį, ir asmenų, norinčių dalyvauti loterijoje, laišku turi pasiekti žemiau nurodytą adresatą nuo 1996 metų vasario 12 dienos iki kovo 12 dienos. Tik laiku atsiųsti laišku bus pripažinti galiojančiais.

(perkelta į 5 puslapį)

Iš "Šiaurės Atėnų" persispausdiname prof. V. Daujotytės kalbą, pasakytą Šv. Jonų bažnyčioje Vilniuje minint Marijos Gimbutienės 75-ąsias gimimo metines.

Moteris paukštė

Mirtis ne tik užbaigia gyvenimą. Gyvenimas mirtim pasirodo visa savo akivaizdybe, įgauna galutinę pilnybę. Marijos Gimbutienės grįžimas į Lietuvą pelenų saują buvo būtent toks - leides gyvenimui galutinai pasirodyti ir išlikti individualia, unikalia, pačios sau susikurta tvaria forma. Tai minties ir išminties, didžios meilės, dvasinės vaizduotės ir savarankiškos pasaulėžiūros forma. Laisvai gyvenusi, laisvai tikėjusi, laisvai ir sąmoningai paskutinei kūno kelionei pasirinkusi Deive Ugnį "aukuro žiedais" (Jurgio Baltrušaičio metafora), kylančią iš senųjų lietuvių raudų, giesmių, dainų...

Prie Marijos urnos ant šventovės grindų suklupę jaunuoliai gramdė ištirpusi vašką ir dėjo jį į vazą. Tai buvo lyg pačios Marijos Gimbutienės archeologija... Staiga nusileido balandė, apėjo urną, žvakeles, iš lėto, neskubėdama, tarsi apžiūrinėdama... Rodos, balandžiai taip nesielgia - kažkas ypatinga buvo toje paukštėje...

Pro šventovės vitražus įspindžio saulė ir netikėtai rakursu apšvietė Vytauto Cipliausko nutapytą Marijos portretą. Ryškiausias Moters Paukštės išpuodis. Graži galva, ryški, kiek lenkta nosis. Tarsi prailginta pečių linija, pavargusios rankos lyg nuleisti sparnai. Paviršiuje prasišviečia tai, kas yra gelmėje. Menininkas išvelgia gilumos bruožus ir juos perkelia į išorę. Moteris Paukštė skvarbiom toliaregė akim, tolimų ir aukštų skrydžių nuvargintais sparnais.

Lietuvių liaudies mene paukščio simbolika labai išplėtotą, įvairi. Paukščio ženklas - nuoroda į mitologinį podirvį, seniausių vaizdinių, tikėjimų, nuojautų ir įjautų erdvę. Marija Gimbutienė taip formulavo: "Paukščiai buvo dinamiškieji dangaus ir žemės tarpininkai, jungią dievybę su žmonija. Ir paslaptingas jų gebėjimas skraidyti padangėse, ir įprotis nutūpti ant augalų, ir jų nepaprastas, keistai žmogaus jausmus veikiantis čulbėjimas rodė, kad paukščiuose gyvena persikūnijusios mirusiųjų sielos, t. y. gyvybės jėgos". Tikėta, kad gegutė, balandis, lakštingala, volungė, kregždė, sakalas ir pelėda įkūnija sielas ar turi pranašišku galių.

Žmogus gyvena reiškiančiame pasaulyje ir pats gali būti reiškiantis. Kur yra reikšmė, ten yra ir reikšmės istorija, ten yra ir pradžios išvalgos galimybė. Tik tas, kas pastebi reikšmes

paviršiuje, gali leisti ir į gelmes. Yra ypatingas ryšys tarp lietuvių liaudies meno simbolikos ir archeologinių senųjų indoeuropiečių kultūros klotų. Ženklas, pamatytas paviršiuje, kvietė eiti gilyn. Šį kvietimą Marija Gimbutienė yra jutusi labai stipriau prigimties intensyvumu. Prigimties intensyvumas pasirodo sugebėjimu matyti ženklus arba ženklinti tai, kas savaime nėra ženkliška. Marija yra daug ką paženklėjusi, išvelgdama ar patirdama. Labai jauna ji išgyveno archajinės lietuvių kultūros išpuodį, jos pirmąjį sinkretizmą. Seną dzūkų, pjaunančių avižas ir dainuojančią, ji išvydo ir kartu pajuto kaip senosios kultūros promotė. Pirmą kartą ir jau visam gyvenimui ji sukluso prie matricentrinio senosios Europos kultūros provaizdžio. Paprastame, įprastame avių pjovimo epizode Marija pajuto ženklą. Ženklą, kuris buvo siunčiamas jai. Jai skirtas: suprask, kad išgyveni akimirka, kai tau pasirodo prigimtos kultūros šaknys (žemė, jos darbai) ir jų išaugintas, sukrautas žiedas - daina, jos simbolika. "Man užteko tos vienos akimirkos..." - toks buvo Marijos atsakymas. Tai proveržis, staigus, netikėtas būties pasirodymas.

Proverži, kaip ypatinga patyrima, praregėjima, patiria menininkai, poetai. Bet dvasinė energija iš esmės yra viena, ta pati. Ta pati mokslui, kūrybai, meilei. Ta pati didžiajai kūrybinei vaizduotei, kurią būtų galima vadinti vienu iš Marijos Gimbutienės metodų. Metodu, laujančių schemas, mąstymo stereotipus. Vaizduotė yra dvasios energijos augintinė. Vaizduotė nutiesia tiltus, kurių nėra arba nebėra tikrovėje. Marijos tiltai pasakiški ir tvirti, atlaikantys didelių jos minties konstrukcijų svorį. Tiesioginį istorijos ir proistorės sąlytį ji regėjo stogastulpio, kryžiaus siluetuose ir raiziniuose, kraičio skrynių tapyboje, margučių raštuose. Esminė Marijos nuostata, žvelgiant į liaudies meną: "liaudies menas - tai ne vien tik raštai, išraiškingumas, spalva, tai simboliuose gyvenantis praėjusių amžių palikimas. Liaudies meno simboliai gali būti palyginti su kitais senovinės kūrybos ženklais, išreiškiančiais tas sąvokas, kurios siekia laikus, kai dar nemokėta rašyti. Simboliai yra praėjusių amžių palikimas, siūlas vedantis gilyn. Toks pat siūlas yra archajiniai lietuvių kalbos elementai. Marija Gimbutienė labai anksti pajuto, kad jos gimtoji kultūra dar gali liudyti proistorę. Gyvenimo kaitriai liepsnai jau

blėstant, bet ryškiai šviečiant garbės, šlovės, pripažinimo saulei, Marija Gimbutienė pasakys: todėl, kad užaugau Lietuvoj... Du paskutiniai dideli Lietuvos mito kūrėjai pasaulyje - Algirdas Jūlius Greimas ir Marija Gimbutienė...

Archeologiją Marija Gimbutienė suvokė kaip daugelio mokslo šakų lydinį. Ir kurdama archeomitologiją ji stengėsi pabėgti nuo stereotipų. Viena interviu taip kalbėjo: "Gal dėl to aš ir dabar mušosi į priešistorinės religijos tyrinėjimą: tam, kad pabėgčiau nuo sterilizuojančių kultūrinių reiškinių. Tam, kad pajusčiau žemuogių skonį. Tik poezija, sakė man Faustas Kirša, turi žemuogių skonį. Taip, šandieninė archeologija toli nuo poezijos. Bet žemuogių skonio yra kiekvienoje mokslo šakoje. Jo yra tada, kada mokslininkas kartu yra ir poetas (arba ragius, tas, kuris regi)". Tas, kuris regi, pirmiausia ir yra Regintysis. Arba - Reginčioji. Tik paskui - poetas, mokslininkas. Arba vienas ir kitas kartu. Principo klausimas - ar sutinkame, kad tai gali, gal ir turi būti kartu. Kad skirtingos žmogaus dvasios galios turi būti jungiamos, vienijamos. Marija Gimbutienė yra būtent tokia, įvairias dvasines žmogaus galias jungianti kūrėja, savo pačios atrasto pasaulio žvalgė.

Išgyvenome didžiausią tautos adoraciją. Šiandien daug ką turime kritiškai įvertinti ir pervertinti. Įvairiais požiūriais besivienijančios Europos akivaizdoje ne kartą jaučiamės ir suglumę, ir patys savim nepasitikintys: ar iš tiesų tauta yra vienintelis žmogaus dvasios namų stogas, ar iš tiesų motinos kalba yra vienintelė tikra sielos kalba? Anglų kalba išleistoje studijoje apie senovinę lietuvių liaudies meno simboliką Marija Gimbutienė citavo senąsias, mitologinę potekstę turinčias lietuvių dainas:

*Ant motulės kapo
Žolelė nedygo,
Žolelė nedygo,
Jokis žolmėlis.
O tiktai išdygo*

*Žalioji liepelė
Devyniom šakelėm,
Buini viršūnėlė.*

Ji tarsi sakė pasauliui: ir ši senovinė lietuvių liaudies daina yra Europos, kartu ir pasaulio kultūros dalis. Ir ji negali būti apeita. Kaip "Santaros - Šviesos" sambūrio dalyvei, Marijai Gimbutienei gali būti taikomi Vytauto Kavolio žodžiai, pasakyti apie Algimantą Mackų: nieko lietuviško neatsisakydama, ji neišdavė nieko žmogiško. Prie uždengto Mackaus karsto Marija Gimbutienė ištare: "mes privailome reikalauti iš savęs daugiau negu vien išlaikyti lietuviybės pelenų urną savo vaikams". Reikalauti pirmiausia iš savęs. Iš savųjų - ne iš pasaulio. Bet savo neapleisti, nei sekunde nesuažeisti - esame iš savęs, iš savo kultūros, iš savo patirties, kuri kiekvieną akimirka gali atsiverti. Kaip atsivėrė šešiolikmetei Marijai - tarsi išstardama: aš esu. Prigimtoji kultūra davė Marijai didelį pirminį pasitikėjimą. Prigimtoji kultūra augina, bet neuždar. Ji nepalieka pasaulyje mūsų svetimų sau patiems. Marija, Marija Paukštė nuo didžiųjų darbų pavargusiais sparnais šiandien yra nepaprastai jų paprastų tiesų Liudytoja. Ji nuėjo kelią nuo pirminio archajinės kultūros potyrio - judesio ir dainos ritmo - iki universitetinių kursų Kalifornijoje apie baltų mitologiją bei baltų kultūrą ir iki didžiųjų knygų apie baltus ir senąją Europą, iki nežinotos civilizacijos atradimo.

Taip, vienos akimirkos jai užteko visam gyvenimui. Galbūt kas nors, atstojęs ant savo gyvenimo slenkščio, sutiks Mariją Gimbutienę, stebuklingą Moterį - Paukštę, išskylančią iš knygų, rankraščių, laiškų, idėjų, ir gyvenimo saulėlydyje, nuleides pavargusius sparnus, ištars: "Man užteko tos vienos akimirkos..."

Ir taip atsiveria arterijos naujam kraujui ilti...

Dr. Viktorija Daujotytė

Rumšiškių liaudies buities muziejus. V. Kapočiaus nuotr.

Stickney miestelyje. Čia jis iširengęs savo "Galeriją", kurioje priglaudžia ne tik meno turtus, bet ir dažnai rengia susibūrimus mūsų tautiečiams.

Šis "nenuorama" papasakojo apie savo jau antrąją 1995 m. viešnagę Lietuvoje, taip pat apie ten surengtą fotoparodą, atidarytą 1995 m. gruodžio 12 d. Čia buvo išstatyta daugiau nei pusšimtis jo fotografijų, padarytų 1995 m. pavasarį, kuomet jis buvo nuvykęs su savo ankstesnėmis parodomis į tėvynę. Naujoji paroda buvo pavadinta dviem vardais: "Grižtančiųjų paukščių preliudijos" ir "Lietuva: bevardės impresijos". Abu vardai kažkuo panašūs ir atitinka darbų pobūdį. Parodos Lietuvoje proga Chicagoje buvo išleistas stambus katalogas su 84-iomis nuotraukomis ir Arvydo Reneckio įžanginiu žodžiu.

A. Kezys pasakojo, kad jo paroda Vilniuje susilaukė didelio susidomėjimo: daug žmonių atėjo į parodos atidarymą, laikraščiai,

Ed. Šulaitis

Vytauto paminklas perlojoje.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2629.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujojoje vietoje - **OHLERT-RUGGIERE, Inc.**, 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJĄ ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-

per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI I VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS, N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 ; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENINTĖLE VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

KVEČAS JONAS
1933 + 1976

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

✕ LĖKTUVAI
✕ LAIVAI (CRUISES)
✕ TRAUKINIAI (AMTRAK)
✕ AUTOBUSAI
✕ NUOMOJAMOS MAŠINOS
✕ VIEŠBUČIAI
✕ IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS

GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
40-24 235 Street, DOUGLSTON, N. Y. 11363
TEL.: 718 423 - 6161, 1 - 800 - 77 - VYTIS
FAX 718 423 - 3979

Fotomenininko A. Kezio paroda Vilniuje ir Lemonte

Prieš pat Naujus Metus iš Lietuvos grįžo fotomenininkas Algimantas Kezys, gyvenantis Chicagos pašonėje esančiame

A. Kezio paroda Vilniaus "Vartų" galerijoje. A. Kezys (viduryje) su dailininkais. V. Kapočiaus nuotr.

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207

Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964

Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637

Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in July

POSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Kovos talkoje

Tik atsitiktinai Vasario 16-oji yra visai arti šv. Kazimiero dienos. Galima tai laikyti ir reikšmingu dalyku. Dar neatslūgus patriotinėms nuotaikoms, sukeltoms tautinės šventės, mūsų mintys kreipiamos į vienintelį mūsų tautos šventąjį. Tuo būdu patriotiniai ir religiniai jausmai susiję, kaip yra susipynusios tauta su religija. Nerasime nei žemės paviršiuje, nei istorijoje tautos be tikėjimo. "Tautų šaknys, - pastebi prof. A. Maceina, - keroja ne tiktai prigimtyje ar kultūroje, bet jos eina iki antgamtinės srities ir ten suranda tikrąją savo prasmę ir atbaigimą".

Kai ir Vasario 16-osios minėjimus atbaigiamo šv. Kazimiero dienos maldomis, mes dar labiau įprasminame savo pastangas už tautos gerovę. Tiktai savo laisvėje tauta gali tvirčiau jungtis su Dievu. "Kas praranda tėvynę, to religinis gyvenimas yra tykomas pavojaus" (J. Broegger). Dėl to yra šventas dalykas už savo tėvynės laisvę kovoti ir melstis.

Šv. Kazimieras lietuvių liaudies pasakojimuose vaizduojamas kaip kovotojas su rusų invazija į Lietuvą. Dažniausiai minimas jo stebuklas prie Dauguvos, kur buvo susitelkusi didelė Maskvos kariuomenė imti Polocko miesto. Šventasis Karalaitis pasirodęs ant balto žirgo ir padrąsinęs lietuvius kovai. Tas nepaprastas šv. Kazimiero apsišaukimas buvo ištirtas ir pripažintas autentišku.

Jis mums primena šv. Joana d'Arc, Orleano mergele, kuri už savo tėvynę, Prancūziją, kovojo dar gyva būdama. Tokie šventieji rodo, kad katalikų Bažnyčia patriotizmą laiko dorybe, nes patriotizmas, anot domininkono M. de Munnynck, "savo atramą ir pateisinimą randa Dievo valioje".

Patriotizmas yra meilė, kuri prasideda meile savo tėvų, brolių ir seserų, toliau apima visus savo tautos žmones, savo kraštą ir savo valstybę, ir pereina į visų žmonių meilę. Kas čia įsiterpia su savo neapykanta ir kerštu, kas savo godumu daro kitam skriaudą, daro pikta. Kova su tuo piktu yra pateisinama, teisinga ir šventa. Tokioje kovoje matome ir šv. Kazimierą su savo stebuklu prie Dauguvos.

Kiekvienas šventasis savo garbe toli peržengia savo tautos ribas, bet artimiausias jis vis dėlto lieka sava tautai. "Iš Tautos kilę šventieji yra jai daug artimesni ir daug suprantamesni negu svetimieji, - rašo A. Maceina. - Tautiniai šventieji taip pat geriau, negu kiti, parodo savo tautai, kurio būdu ji gali siekti šventumo, neprarasdama savo prigimties ypatybių. Todėl jaunos kartos skatinimais garbinti savus šventuosius gali būti geras kelias ne tik į religinį tautiškumą, bet ir į šventumą". O šis siekimas tautai yra tiek pat reikšmingas, kaip ir laisvė ar kultūrinė jos pažanga.

Laisvė ir kultūra tėra atramos religiniam tautos gyvenimui. "Kiekviena tauta, - kaip kitados yra rašęs rusų filosofas Vl. Solovjovas, - turi ne tik prigimtą skirtingumą, ir ne tik kultūrinį pašaukimą, bet ir religinį uždavinį". Juo daugiau tauta turi šventų žmonių, juo labiau ji tą uždavinį vykdo.

Dievo akivaizdoje žmogus tėra tiek vertas, kiek jis stengiasi būti šventas, kai tam siekimui palenkia ir panaudoja visa, ką jo tikėjimas ir žinojimas gali pasiekti. Šiam tikslui pasiekti gali daug pasitarnauti ir mūsų laikų technika, kada ji palenkiama moraliniam bei religiniam žmogaus tobulumui skatinti.

Pradedame skelbti **"DARBININKO" 80-ties metų sukaktuvinio novelės ir religinio straipsnio konkurso, įvykusio 1995 m., laureatų darbus. Šiuokart spausdiname pirmąją premiją laimėjusią rašytojos Aurelijos Balašaitienės novelę "Marių dovana, arba nepasiusťas laiškas".**

Vaidilutė

Marių dovana, arba nepasiusťas laiškas

Brangus dar artimai nepažįstamas, bet labai mylimas dėde Vytautai!

Pagaliau po daugelio metų tylos ir nežinojimo laisvę atgavusios Lietuvos spaudos pagalba susiradome - Jūs ir aš, Jūsų mirusio brolio Algirdo Kaupo dukra Rūta, jau senokai ištėkėjusi, su savo brangiu vyru Rimantu auginanti sūnų Algį ir dukrą Jolantą. Vis dar labai pasigendu savo prieš eilę metų staiga mirusio tėvelio, tad džiaugiuosi, kad Lietuvoje tebėra gyvi mano artimi giminaičiai. Jūs apie tėvelio mirtį žinote iš mano ankstesnių laiškų ir, kiek suprantu, girdėjote iš Lietuvoje apsilankiusių Amerikos lietuvių. Dabar jaučiu nenugalimą norą su jumis, mielas Dėde, pasidalyti savo ir tėvelio Jums nežinoma gyvenimo istoriją, kad, susitikus Lietuvoje, aš Jums nebūčiau svetima ir kad jūs žinotumėte, kaip bėgo metai Amerikoje, tame nuostabios laisvės krašte, išgyvenant Lietuvos vergijos ir savų praradimų tragediją.

1990 metų kovo mėnesį Lietuvai atgavus nepriklausomybę ir praėjus pirmajai džiaugsmo euforijai, mano šeima pradėjo intensyviai rūpintis savo lietuviškomis šaknimis, nes žinojo, kad toje žavioje gintaro žemėje yra ne tik mūsų šaknys, bet ir giminės, kaip tuo jau dabar įsitikinome. Taigi nepaprastai nudžiugome jums atsiliepus į mūsų paieškas Lietuvos laikraštyje ir tuoj pradėjome susirašinėti. Nežinau, kaip reagavo Jūsų šeima, bet šiaipus Atlanto Jūsų laišškai iššaukė džiaugsmo ašaras. Gaila, kad mūsų bendravimas iki šiol ribojasi laiškais, tad noriu Jums pranešti, kad šių metų vasaros atostogos visa mano šeima planuoja praleisti Lietuvoje, pasisvečiuoti pas jus ir, kas svarbiausia, pamatyti tą nuostabią, tiek daug iškentėjusią šalį, kurią mano tėvelis taip giliai mylėjo ir tą meilę perdavė man, o mudu su Rimantu ją stengiamės perduoti ir mūsų vaikams. Trokštu aplankyti mamytės kapą, prie jo pasimelsti,

Lietuva James Baker atsiminimuose

Zenonas Prūsas

Pastaruoju metu keletas įtakingesniųjų prezidento Bush administracijos pareigūnų išleido savo atsiminimus. Tarp jų viceprezidentas Dan Quayle, spaudos sekretorius Marlin Fitzwater, valstybės saugos patarėjas Colin Powell ir valstybės sekretorius James Baker. Atsiminimuose visi mini Lietuvą ir kitus Baltijos kraštus. Daugiausiai apie tai rašo James Baker, labai artimas prezidento Bush draugas ir pagrindinis užsienio politikos formuotojas bei vykdytojas. Knygos pavadinimas: "The Politics of Diplomacy - Revolution, War & Peace 1989 - 1992", G. P. Putnam & Sons, New York, 1995. Savo 672 puslapių knygoje net 33 puslapiuose mini Baltijos kraštus, ypač Lietuvą. Kadangi aprašomasis laikotarpis turėjo istorinės reikšmės Lietuvai, gal vertėtų peržvelgti, kaip į tai žiūrėjo pagrindinis JAV užsienio politikos architektas Bakeris ir kokia buvo galvosena Sovietų Sąjungos vadų, ypač Gorbačiovo ir jo gero draugo užsienio reikalų ministerio Ševarnadzės. Tai nebus knygos kritika ar recenzija, tik trumpa apžvalga tų knygos vietų, kur Lietuva yra dėmesio centre. Šiose knygos vietose dominuoja Baker santykiai su Ševarnadze. Bush retai minimas, todėl susidaro įspūdis, kad Lietuvos ir kitų Baltijos kraštų problemos buvo Bakerio "kūdikis" ir kad pats Bush į tai mažai tesikišo.

Pirmasis pokalbis su Ševarnadze šiuo klausimu vyko Bakerio ūkyje, Wyoming valstijoje, 1989 metų rugsėjo 21 d. Baker su Ševarnadze buvo jau susidraugavę per ankstesnius susitikimus, taigi, vienas su kitu galėję kalbėti atvirai. Neformaliose diskusijose daugiausia buvo kalbėta apie Sovietų tautybes ir ypač apie Baltijos kraštus. Baker priminęs, kad Amerika turinti problemą dėl Baltijos kraštų: per 40 metų JAV nėra pripažinusi šių kraštų įjungimo į Sovietų Sąjungą. Šie kraštai prieš tai yra buvę nepriklausomais. Jiems tebesą labai didelis Amerikos visuomenės sentimentas, kurio prezidentas Bush negalėtų ir nenorėtų pakeisti. Todėl

Amerika netoleruotų, jei prieš šiuos kraštus būtų panaudota jėga. Ševarnadzė pasakęs, kad jėgos panaudojimas sugriautų perestroiką, todėl apie tai nesą verta kalbėti. Baker tada paklausęs: o kaip būtų, jei baltai norėtų atsisukti referendumo keliu? Taip pat, ar jis nematęs skirtumo tarp Baltijos kraštų ir kitų respublikų, kurios niekuomet nėra buvusios nepriklausomomis? Ševarnadzė atsakęs, kad dabartinėje Sovietų konstitucijoje nesą referendumo kelio; be to, baltai nenorėtų palikti Sovietų Sąjungos, nes vieni neišsilaikytų ekonomiškai. Tai būtų ekonominė savižudybė! Niekas nenorės jiems duoti ekonominės pagalbos. Nėra aišku, ar Baker sutiko su tokia Ševarnadzės galvosena, ar ne. Bent jis nepaminėjo, kad gal Amerika galėtų baltams padėti.

Kai Lietuva paskelbusi nepriklausomybės atstatymą 1990 metų kovo 11 d. ir kai Sovietų lėktuvai pradėję skraidyti virš Vilniaus, Baker vėl griežtai priminęs Ševarnadzė, kad Baltijos kraštai esąs specialus atvejis ne tik dėl jų teisinės padėties, bet ir dėl stiprios amerikiečių ir Amerikos kongreso jiems teikiamos paramos. Amerikiečiams lietuviui atrodo kaip mažiukai, užpulti "bully", kuris dabar noris lieti jų kraują. Ševarnadzė užtikrinęs, kad jėga nebus panaudota. Kremlius įsinauginęs situaciją ir nutaręs, kad Lietuva atsiskyrusi viena ilgai neišsilaikytų: per daug esanti ekonomiškai priklausoma nuo Sovietų Sąjungos. Jų visi fabrikai ir geležinkeliai negalėtų veikti. Esąs reikalingas protingas dialogas įrodyti lietuviams, kad atsiskyrimas yra nesamone. Baker tada dar priminęs, kad Sovietų Sąjungai esąs labai reikalingas įstatymas, nustatantis respublikų atsiskyrimo nuo Sovietų Sąjungos eigą. Ševarnadzė sutikęs su tuo pasiūlymu ir sakęs, kad tai jau esą daroma.

Už keleto dienų, kai Sovietai ir toliau naudoję jėgą, prezidentas Bush pasiuntęs protesto notą Gorbačioviui. Vėliau Baker praleidęs 3,5 valandas su Ševarnadze, diskutuodamas Lietuvos problemą, bet nieko nutarę. Atrodė, kad Ševarnadzės rankos jau buvo surištos. Baker prim-

inęs, kad Amerikos senatas 93 prieš 0 balsais pasmerkęs Sovietų veiksmus ir užbaigęs: jis nežinaš, kaip ilgai Amerika galės toleruoti jėgos naudojimą, nebent mes surastume procesą, kuris duotų galimybę Lietuvos atsiskyrimui. Ševarnadzė sakęs, kad jis nežinaš ką toliau daryti:

Pilies gatvė Vilniuje.

V. Kapočiaus nuotr.

Gorbačiovas asmeniškai kvietęs prezidentą Landsbergį atvykti į Kremlių, bet šis neatvykęs. Gi Gorbačioviui netiktų vykti į Lietuvą. Tada Baker paklausęs: jei sutiktų su laikinu nepriklausomybės suspendavimu - ne anuliavimu, ar to užtektų pradėti dialogui? Ševarnadzė ilgokai pagalvojęs ir pasakęs, kad tai yra klausimas, kurį turi nuspręsti "kolektyvinė vadovybė", bet jis asmeniškai manęs, kad tai būtų labai pozityvus žingsnis. Kai po savaitės Gorbačiovas pradėjo ekonominę blokadą, Baker, su Maskvos sutikimu, paprašęs senatoriaus Lugar būti tarpininku. Baker prašęs pagalbos Europos sąjungininkų, kad jie stipriau pasisakytų dėl Maskvos ekonominio spaudimo Lietuvai, bet nesėkmingai. Belikę veikti vieniems; Bush pranešęs Gorbačioviui, kad Amerika sulaiko JAV - Sovietų prekybos sutarties pasirašymą. Senatas parėmus prezidentą, nubalsuodamas (73 : 24) sulaikyti JAV prekybos lengvatas Sovietų Sąjungai, iki jie išspręs ginčą su Lietuva ir nutrauks ekonominę blokadą. Galutinis rezultatas - Lietuva laikinai suspendavo nepriklausomybę, o Sovietų Sąjunga nutraukė ekonominę blokadą. Atrodo, kad šiame epizode buvo aktyvus

Amerikos senatas. Gal tūkstančiai Amerikos lietuvių laiškų ir telegramų nebuvo veltui? Baker taip pat aprašo savo dilemą dėl 1991 metų sausio 13 dienos "kruvinąjį sekmadienį" įvykių Vilniuje. Kaip reaguoti? Jei tik Sovietams "suduosi per riešą", nuvils Amerikos draugus Baltijos kraštuose, o kritikai kongrese apkaltins administraciją, kad ji žiūrinti į kitą pusę ir tik susirūpinusi, kaip išlaikyti Sovietus Gulfo karo koalicijoje. Iš kitos pusės: ką daryti, kad nepak-

V. Kapočiaus nuotr.

enkus didelėje bėdoje esančiam Gorbačioviui? Reikėję balansuoti. Pats Baker padaręs oficialų ir piktą demaršą Sovietų Sąjungos ambasadai. Prezidentas Bush išleidęs stiprų pareiškimą. Baker galvoja, kad jis gerai įvykdęs savo misijas: sulaikęs tolimesnį jėgos naudojimą Lietuvoje ir išlaikęs Sovietus sąjungininkais Gulfo kare.

Tolimesniuose įvykiuose Baker buvo tik stebėtoju. Sugriuvo Sovietų Sąjunga. Nepriklausomybės gavo ne tik Lietuva, bet ir dar 13 naujų valstybių, nors Amerika ir nesiskubino jų pripažinti. Pagaliau Bush pripažino nepriklausomybes ne tik Lietuvai, bet ir Latvijai bei Estijai, ir nutarė visoms trims duoti šokią tokią ekonominę pagalbą. Baker 1991 metų rugsėjo 12 dieną aplankė Taliną, Rygą ir Vilnių, norėdamas išsiaiškinti, kaip tą ekonominę pagalbą reikėtų administruoti. Geriausią jam išpūdį padarę estai, kaip turį aiškiausius planus perėjimui į rinkos ekonomiką. Jis susižavėjęs ir latviais. Gi Lietuvoje, jo nuomone, Landsbergis ir Vagnorius tik kalbėję apie ekonomines reformas, bet neatrodė, kad jie buvo pasiruošę ką nors daryti.

Iškilusi ir Rusijos kariuomenės pasitraukimo problema. Rusija pripažinusi Baltijos kraštų ne-

(mukelta į 4 psl.)

stinga informacijos ne vien apie mūsų gyvenimą Amerikoje, bet ir apie liudną pabėgėlių kelionę ir karo audrų išardytos šeimos palikuonių atsiradimą šitoje nuostabioje laisvės šalyje. Tai nėra paprasta kelionės istorija, bet sukrečiančių nuotykių ir pergyvenimų mišinys, tėvynę praradusių lietuvių Odisėja.

Jūs juk žinote, kad 1944 metų vasarą, kai aš buvau dar vienerių metų nesulaukęs kūdikis, tėveliai pasiryžo sprukti į Vakarus, kad išvengtų bolševikinio teroro. Susidėję būtiniausius daiktus ir šiek tiek maisto, suėmę mane, mažytę, tempdami broliuką už rankyčių, išėdę į paskutinį traukinį, kuriuo pabėgėliai stengėsi pasiekti Vokietiją ir vėliau, kadangi ir ten ne pyragai laukė, prasiveržti į saugesnius Vakarus. Deja, keliaujant pabėgėlių traukiniu Vokietijos link, traukinį sustabdė vokiečių kariškos komandos ir tėvelį kartu su daugeliu kitų pajėgių ir jaunų vyrų vokiečiai pagavo neva tai apkasų kasti, juos prievarta ištempė iš traukinio su pažadu vėliau padėti susirasti atskirtas šeimas. Tai buvo tušti pažadai ir sąmoningas melas. Taip tėvelis liko atskirtas nuo mamytės, nuo broliuko ir manęs, o traukinys su savo liudną našta pajudėjo toliau. Mamytė raudoj, graudinosi ir jai vienai buvo labai sunku su dviem mažais vaikučiais tęsti be tėvelio kelionę ir nežinią. Turbūt Apvaizdos rankos dėka viena pagyvenusi, labai draugiška ir maloni pora, giliai užjausdama mano be globos likusią mamytę, jai visais būdais stengėsi padėti. Vieną naktį traukiniui netoli Vokietijos pasienio laikinai sustojus ir vokiečių palydovams pranešus, kad traukinys nepajudėjęs iki aušros, mane ant rankų paėmę jiedu pasiryžo pas ūkininkus man gauti pieno. Deja, jie nespėjo grįžti, nes traukinys žymiai anksčiau ir netikėtai pajudėjo, tai aš su savo globėjais likau atskirta ne vien nuo tėvelio, bet ir nuo mamytės... Kas atsitiko su mamyte, mes ilgus metus nežinojome. Po beveik dvejų metų mano globėjai tėveliui nupasakojo, kokia ilga ir varginga buvo kelionė į Vokietijos gilumą, nes daugiau traukinių Vokietijos link nebebuvo, o frontas artėjo. Nešini manim, jiedu ėjo pėsti, o kartais koks geraširdis ūkininkas paveždavo, kol pagaliau atsidūrėme Vokietijos vidury, tolokai nuo fronto. Tai buvo laimė nelaimėje, nes Apvaizdos ranka mane pagaliau suvedė su tėveliu, nors iš karto jo negalėjau pažinti, nes buvau dar labai maža ir jau pripratusi prie anų globėjų, tai jo glėbyje bučiuojama ir glamonėjama ilgokai verkiau, tiesdama rankes į savo globėjus...

(tęsinys kitame numeryje)

□1995 metų gale Japonija ir JAV jau buvo susitarusios dėl karinių bazių. Tačiau pasikeitus Japonijos vyriausybei naujasis ministras pirmininkas R. Hashimoto pareiškė, kad išskels Amerikos karinių bazių sumažinimo klausimą, kai prezidentas Clinton atvyks į Japoniją balandžio mėnesį. Šis klausimas susijęs su vietos gyventojais, nusiteikusiems prieš netinkamą JAV kareivių elgesį.

Japonijos agentūra pranešė, kad trys JAV kareiviai, kurie išžagino 12 metų mokinę, sumokėjo jai ir jos šeimai \$11,520.

□Laikraščio "Neatkariga rita avize" duomenimis, per pirmąją 1995 metų pusę Latvijoje įvykdyta 730 teismo sprendimų iškeldinti iš buto šeimas, nemo kančias mokesčių už butą ir už komunalines paslaugas. Tas pats laikraštis informuoja, kad lapkričio mėnesį Latvijoje buvo 79,9 tūkstančio bedarbių. Tai sudaro 6,3% darbingų šalies gyventojų. Pašalpos buvo mokamos tik 35% žmonių, likusių be darbo. Latvijos rytiniuose rajonuose nedarbas viršija 20%.

□Airiijoje įvykęs referendumas pasisakė už teisišką skyrybų pripažinimą pagal naują įstatymą. Išsiskyrusių porų pusės galvės vėl susituokti, kas anksčiau buvo negalima. Su vedybų laisve atsirado ir spaudos cenzūros panaikinimas. Pirmasis šia laisve pasinaudojo amerikietiškas "Playboy".

□1995 m. gruodžio 25 d. Vatikanas oficialiai išjungė į pasaulinį informacijos tinklą "Internet". Popiežiui teikiant palaiminimą Urbi et Orbi, kalėdinis Jono Pauliaus II sveikinimas bei linkėjimai įvairiomis pasaulio kalbomis buvo paskelbti per "Internetą". Šiemet "Internetė" bus skelbiamos Šventojo Sosto ir atskirų Romos kurijos dikasterijų rubrikos vadinami "Homepage" ir "Subhomepage". Per telematinį ryšį bus galima susipažinti su Vatikano spaudos salės, Vatican Information service, Vatikano dienraščio biuleteniais, naudotis Vatikano žinynu. Vėliau numatoma skelbti ir popiežiaus bei įvairių Romos kurijos dikasterijų dokumentus.

□Seniausia pasaulio gyventoja prancūzė Jeanne Calment vasario 21 dieną ne tik šventė 121-ąjį gimtadienį. Tą pačią dieną pasirodė kompaktinis diskas, kuriame ji įrašė juokingų pasakojimų apie savo gyvenimą. Už pinigų, gautus pardavus diskus, ji ketina pirkti autobusą Arlio senelių namams, kuriuose pati gyvena. Šiuo autobusu Calment draugai galės keliauti ir grožėtis Provanso vaizdais, išgarsintais tapytojo Vincento van Gogho. Calment iki šiol didžiuojasi, kad praėjusį šimtmetį ji turėjo progą susitikti su šiuo dailininku.

□Vasario 4 d. Prancūzijos Biarico kurorto centre nugriaudėjo sprogimas, kuriuo metu vienas žmogus buvo lengvai sužeistas. Policijos teigimu, taip suveda sąskaitas nusikalstamos grupuotės. "Tai ne teroristinis išpuolis", - telefonu Reuter agentūrai teigė pareigūnas.

□Varšuvoje vasario 6 d. prie Lenkijos vyriausybės rūmų mėgino susideginti Lodzės gyventojas, kurį Varšuvos policija identifikuoja kaip Pawelą M. Jis nuvežtas ligoninė apdegusiomis kojomis, tačiau būklė nesunki.

Naujas pilietybės įstatymas ir užsienio lietuvių jaunimas

Praėjusių metų spalio mėn. Lietuvos Seimas papildė Lietuvos Pilietybės įstatymą siekiant aiškiau apibrėžti užsienio lietuvių pilietybės statusą ir supaprastinti pilietybės teisės įgyvendinimo sąlygas. Daug apie šiuos pakeitimus rašyta išeivijos spaudoje, bet mažai apie tai, ką naujos taisyklės reiškia užsienio lietuvių jaunimui. Trumpai pateikiame esminę informaciją šiuo klausimu. Žemiau nurodome, kur galima gauti išsamesnę informaciją.

Kiek iš tikrųjų pasikeitė pilietybės įsigijimo sąlygos jauniems išeiviams? Jei negimėme Lietuvoje, ar dar turime teisę į Lietuvos pilietybę? Kaip reikia šią teisę įgyvendinti?

Lietuvos pilietybės teisę išsaugota, kaip ir anksčiau, visiems, kas ją prieš 1940 m. turėjo, bei jų vaikams ir vaikaičiams. Svarbu tai, kad nauji papildymai parėmė senojo įstatymo išlygą, kad buvę Lietuvos piliečiai užsienyje ir jų vaikai <<neprivalo atsisakyti>> savo gyvenamosios šalies pilietybės norint kartu turėti Lietuvos pilietybę. Ši išlyga svarbi, nes Lietuvos Konstitucija šiaip draudžia turėti dvigubą pilietybę. Vaikaičiai, t. y. trečioji išeivijos karta, deja, šios išlygos jau netenka, ir gali pasirinkti tik vieną pilietybę.

Lietuvos piliečiai užsienyje ir jų vaikai gali įgyvendinti savo teisę į pilietybę dviem būdais: įsigyti Lietuvos Respublikos pasą, arba gauti "Teisės į LR pilietybę išsaugojimo" pažymėjimą. Pastarasis dokumentas suteikia teisę vykti į Lietuvą be vizų ir gyventi Lietuvoje netaikant Imigracijos įstatymo reikalavimų. Vaikaičiai - trečioji išeivijos karta - taip pat gali įsigyti šį pažymėjimą.

Norint įsigyti šiuos dokumentus, reikia kreiptis: į (a) Lietuvos diplomatinės įstaigos užsienyje; arba (b) tiesiogiai į Lietuvos vidaus reikalų ministerijos Migracijos departamentą Vilniuje.

Šios įstaigos privalo Jus aiškiai informuoti, kaip įgyvendinti savo pilietybės teisę, gauti pasą ir panašiai.

Kreipiantis į šias įstaigas, būtina pateikti dokumentaciją apie savo tėvų arba senelių turėtą pilietybę (Lietuvos pasų nuorašą, dokumentus apie tarnybą Lietuvos kariuomenėje, gimimo liudijimą, ar kt.), Jūsų giminytės ryšį, ir Jūsų asmens tapatybę (pasą). Nauji įstatymo papildymai palengvino dokumentacijos procedūrą, tačiau labai stipriai patariama pirma kreiptis į Lietuvos diplomatinės įstaigos dėl išsamesnės informacijos apie reikiamą dokumentaciją bei konsulinis mokesčius.

PLJ (Pasaulio Lietuvių Jaunimo) Ekspresas dar pataria: Lietuva - biurokratijos šalis, todėl notarizuokite visas dokumentų kopijas ir būkite pasiruošę parūpinti svetimų šalių dokumentų oficialų vertimą į lietuvių kalbą. Kita pastaba: jei turite prieš 1992 m. Washington, New Yorke ar Romoje išduotą Lietuvos pasą, būtinai dar turėkite papildomų dokumentų, įrodančių Jūsų tėvų ar senelių Lietuvos pilietybę. Šie pasai dar nesuteikia Jums Lietuvos pilietybės!

Lietuvos Konstitucija numato dar ir kitą kelią pilietybei gauti - Lietuvos Prezidento nutarimu išimties tvarka. Praėjusiame PLJ Kongrese Prezidentas Brazauskas pažadėjo užsienio lietuvių jaunimui padėti šiuo būdu gauti pilietybę. Norintys apie šią galimybę gauti daugiau informacijos gali kreiptis į PLJK Prezidiumą nurodytu adresu.

Apie savo krašto nusistatymą dėl dvigubos pilietybės galite sužinoti per savo krašto Vidaus ar Užsienio reikalų ministerijas. JAV-ose, pavyzdžiui, dviguba pilietybė nėra draudžiama, tačiau ji taip pat nėra skatinama. Apie JAV nuostatas galite sužinoti Valstybės Departamente (U. S. State Department).

Naudingi adresai:

Consulate General of Lithuania, 420 Fifth Avenue, 3rd Floor, New York, NY 10018, tel. (212) 354 7840, fax. (212) 354 7911;

Migracijos Departamentas prie Lietuvos vidaus reikalų ministerijos, Saltoniškių 19, 2600 Vilnius, Lithuania, tel. (370 2) 738 602; fax. (370 2) 725 -364, pasų skyrius: tel. (370 2) 723- 285;

U. S. Department of State, Office of Citizens' Services, tel. (202) 647- 4000.

Visi į Ameriką!

Chicagoje praėjusio lapkričio pabaigoje rinkosi negausus, tačiau pasišventęs Amerikos lietuvių jaunimo būrys į JAV LJS metinį suvažiavimą. Pagrindinis šio susitikimo tikslas - pradėti planuoti Devintąjį Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą (PLJK).

Praėjusiame PLJK, kuris vyko Lietuvoje ir Didžiojoje Britanijoje, JAV lietuvių jaunimas pakvietė pasaulio lietuvių jaunimą 1997 metų vasarą sužausti Devintąjį Kongresą Amerikoje. Chicago susitikime nutarta laikytis pirmojo plano ir pilnu tempu organizuoti jaunimo sąskrydį kitų metų vasarą.

Kas dalyvaus? Ką diskutuos? Kur vyks? Praėjusiame Kongrese Lietuvoje dalyvavo jaunimas iš 18 kraštų - nuo Rusijos iki Argentinos. Į Kongresus kviečiamas visas užsienio lietuvių jaunimas, nuo 18 iki 35 metų. Tai proga lietuvių jaunimui susiburti, padraugauti, pasididžiuoti savo kilme. Kongreso programą ir konkrečią vietovę turėtų netrukus nustatyti organizacinis komitetas. IX PLJK informacija bus skelbiama per lietuvišką spaudą, radiją ir PLJ Ekspresą. Sekite spauda!

Salako miestelis.

V. Kapočiaus nuotr.

Vilniaus meras A. Vidūnas aplankė prezidentą R. Reagan

Vilniaus meras Alis Vidūnas su žmona Gražina atvykę į Los Angeles Vasario 16-sios išvakarėse aplankė buvusį Amerikos prezidentą Ronald Reagan.

Vizitą išrūpino ir svečius iš Vilniaus pas Reaganą palydėjo Angelė Nelsienė, JAV LB Tarybos prezidiumo ir Amerikos Baltų laisvės lygos vykdomoji vice-pirmininkė.

Vilniaus miesto taryba prezidentą Reagan paskelbė Vilniaus miesto pirmuoju garbės piliečiu. Meras jam įteikė atitinkamą dokumentą.

Vasario 16-oji Romoje

Vasario 16-osios proga Lietuvos ambasada Italijoje suruošė iškilmingą priėmimą Italijos URM diplomatų klube. Vaisės buvo šaunios (su lietuviškomis traukinėmis "Palanga" ir "Dainava", net su dviem šakočiais, atgabentais iš Lietuvos, ir rinktiniais itališkais patiekalais), ambasadorius su šeimyna darė labai garbingą, bet pakankamai kuklų įspūdį. Gal tikrai Romos lietuvių buvo mažoka, salėje vyravo svečiai iš Lenkijos, Rusijos, Afrikos ir kt. Aišku, italai dalyvavo, ir jų buvo nemažai - URM atstovų, Italijos - Lietuvos asociacijos narių.

Dr. Saulius Kačiulis

Lietuva James Baker atsiminimuose

(atkelta iš 3 psl.)

priklausomybės ir sutikusi, kad jos kariuomenė turinti išeiti, bet norėjo galutinio pasitraukimo datą nukelti iki 1994 metų sausio 1 dienos, kad galėtų išmonuoti karinę techniką, surasti patalpas kareiviams ir butus karininkų šeimoms. Estai ir latviai buvę sukalbamesni, bet lietuviai buvę labai dogmatiški ir reikalavę, kad Rusijos kariuomenė išeitų tuo pat, kad Gudija būtų demilitarizuota ir kad būtų suvaržyti karinių reikmenų transportai iš Kaliningrado. Dėl to Baker pasitaręs su Bush ir abu nutarę, kad šiuo klausimu JAV nebus tarpininkės tarp Rusijos ir Lietuvos. Iškilusios ir rusų tautinių mažumų problemos Baltijos kraštuose. Ir čia estai su latviais buvę

sukalbamesni, o lietuviai pasirodė labiausiai netolerantiškais. Baker baigęs savo karjerą užsienio politikoje, kai 1992 metų rugpjūčio mėnesį prezidentas Bush paprašęs, kad pasidarytų Baltųjų Rūmų štabo viršininku, jo vyresniojo patarėju ir jo per rinkimo akcijos koordinatoriumi. Kai tų metų lapkričio mėnesį Bush nebuvo išrinktas, Baker grįžo į Texas, į pragmatikų žmonių ratelį. Po trejų metų galvojo dalyvauti respublikonų pirminių prezidentūros rinkimuose, bet nutarė nekandidatuoti. Protingai padarė: prezidentui yra reikalinga ne tik vizija, bet ir žinojimas, kad pasaulyje ne visi galvoja taip, kaip turtingi Texas advokatai.

Išėivijoje svarstomos Lietuvos problemos

Ištvermingai tęsdami beveik trisdešimties metų tradiciją Los Angeles Lietuvių Fronto bičiuliai ir šiemet, sausio 27 - 28 d., suorganizavo politinių studijų savaitę. Šių metų bendra studijų tema buvo "Šiuolaikinės Lietuvos problemos ir galimi sprendimai". Dalyvauti studijų programoje iš Lietuvos specialiai atvyko pirmasis atsikūrusios Lietuvos krašto apsaugos ministras Audrius Butkevičius, iš Washingtono - JAV-Baltijos fondo prezidentas Linas Kojelis, iš San Francisco - Lietuvių Bendruomenės ir Respublikonų partijos veikėjas, žurnalistas Vytautas Šliūpas. Oficialiais kalbetojais iš losangeliečių tarpo buvo pakviesti rašytojai ir visuomenininkai, gerai pažįstą Lietuvos rūpesčius, o sesijoje anglų kalba dalyvavo ir Estijos konsulas Jaak Treiman bei buvęs Latvijos krašto apsaugos ministras Valdis Pavlovskis.

Simpoziumuose, po oficialių kalbėtojų pasisakymų, gyvai dalyvavo politiškai išprususi auditorija. Svečias iš Vilniaus Audrius Butkevičius, išklauses dviejų dienų diskusijas, apie losangeliečius taip sakė: "Esu daug kartų kalbėjęs išeiviams, bet pirmą kartą sutinku tokius užkietėjusius politikierius, gerąja to žodžio prasme. Mane tiesiog stebina toks didelis ir rimtas susidomėjimas tuo, kas dedasi Lietuvoje".

Tamą "Pamąstymai apie klišių dvasinę pusiausvyrą Lietuvos atgauti" svarstė rašytoja Alė

Pagrindinis paskaitininkas, svečias iš Lietuvos, pirmasis atsikūrusios Lietuvos krašto apsaugos ministras Audrius Butkevičius.

Rūta, poetas Bernardas Brazdžionis, Amerikoje magistrės laipsnio siekianti Lietuvos pedagogė Alė Čelkienė ir svečias Audrius Butkevičius. Juos savo pasisakymais papildė auditorija. Iškelta daug išlikusių komunistinio paveldo pavyzdžių, bet neliiko nepastebėti ir viltingi reiškiniai. Gal ir ne taip greitai, bet atsilaikiusios patriotinės rezistencijos jėgos Lietuvoje su idealistinės išeivijos parama gražins tautai dvasinę pusiausvyrą.

Simpoziume "Galimas išeivijos įnašas sprendžiant Karaliaučiaus problemą" įvadines mintis pateikė Audrius Butkevičius, Baltų laisvės lygos vicepirmininkė ir Lietuvių Bendruomenės veikėja Angelė Nelsienė, Vytautas Šliūpas ir Lietuvių Bendruomenės Vakarų apygardos vicepirmininkas Zigmantas Viskanta. Išeiviai,

kaip Amerikos piliečiai, galėtų Karaliaučiaus reikalu veikti viešąją Amerikos visuomenę, laimėti įtakingų žmonių talką, remti Karaliaučiaus srities lietuvių, iškoti kelių į Jungtines Tautas, Europos Parlamentą ir kitas tarptautines institucijas, nes Rusijos buvimas šioje teritorijoje tarptautinėmis sutartimis neįteisintas. Kai kas jau daroma. Amerikos Baltų laisvės lygos pastangomis kongresmenas iš Kalifornijos Christopher Cox JAV Kongresui pateikė rezoliuciją H.C.R. 51, kuria siekiama Karaliaučiaus sritį demilitarizuoti ir pavesti tarptautinei kontrolei. Rezoliucijos tekstas parengtas privačiai konsultuojant Lietuvos politikus ir diplomatus. Dėl tos rezoliucijos Rusija jau triukšmauja.

Anglų kalba vykusius svarstybos bandė atsakyti į klausimą

"Baltijos valstybių federacija: tikrovė ar fantazija?" Svarstybas įvadinėmis mintimis pradėjo buvęs Latvijos krašto apsaugos ministras Valdis Pavlovskis, Estijos garbės konsulas Jaak Treiman, JAV karo aviacijos atsargos majoras ir Strateginio Vystymo centro Vilniuje vyr. patarėjas dr. Algirdas Kanauka bei Linas Kojelis. Oficialiųjų kalbėtojų mintis papildė JAV armijos atsargos pulkininkas Jonas Kronkaitis, Baltijos Instituto (The Baltic Institute) Washingtono pirmininkas, specialiai atvykęs stebėti šių studijų. Buvo nuomonių, kad tokios federacijos gal ir nereikia, arba - į ją eiti lėtai ir atsargiai, tačiau bendra diskusijų išvada galėtų būti tokia: federacijos sukūrimas nėra fantazija, bet besivienijančios Europos kontekste tai yra laiko reikalavimas.

LB Los Angeles apylinkės pirmininkė Liūda Avižonienė,

naujųjų ateivių organizacijos "Naujoji banga" pirmininkas Amandas Ragauskas ir naujųjų ateivių sūnus, baigiamosios gimnazijos klasės mokinys Povilas Pakuckas sudarė kolektyvą "Užsienio lietuvių 'mes - jūs' dilema" temai nagrinėti. Patyrusi bendruomenininkė Avižonienė išdėstė Lietuvių Bendruomenės nuopelnus palaikant lietuvių, kultūra, lietuviškus papročius ir kvietė naujuosius ateivius tapti gyvosios lietuvių bendruomenės nariais bei perimti vadovavimą. Didesnį nuomonių išsiskyrimo su naujųjų ateivių atstovais nebuvo.

Pagrindinė paskaitą studijų pabaigoje skaitė svečias iš Lietuvos Audrius Butkevičius. Jo mintims pilnutėlė salė entuziastingai pritarė. Visas kalbos tekstas turėtų būti paskelbtas lietuvių spaudoje.

Juozas Kojelis

"Pamąstymų apie klišių dvasinę pusiausvyrą Lietuvos atgauti" temą svarsto poetas Bernardas Brazdžionis, Audrius Butkevičius, pedagogė iš Lietuvos Alė Čelkienė ir rašytoja Alė Rūta.

Arvydas Sabonis - Lietuvos krepšinio milžinas

Nuo 1995 m. rudens Amerikos spauda daug rašo apie lietuvių krepšinio žaidėją Arvydą Saboną, kuris nuo tada pradėjo žaisti Portlando "Trail Blazers" profesionalų komandoje, priklausančioje NBA lygai. Šis aukšto ūgio - 224 centimetrų (7 pėdų, 3 colius) - vyras daug kur yra žaidęs ir nemažai įvairių medalių laimėjęs, bet į savo karjeros pabaigą nutarė pabandyti laimėti geriausiųjų pasaulio krepšininkų lygoje. Gruodžio mėnesį Sabonis atšventė savo 31-į gimtadienį. Nepaisant amžiaus, Europoje jis buvo pats geriausias centro pozicijos žaidėjas.

Jaunystėje Arvydas yra žaidęs Kauno "Žalgirio" krepšinio komandoje, kuri ne kartą yra buvusi Sovietų Sąjungos čempione, o vieną kartą laimėjo Tarpkontinentinę taure (kas yra lygu pasaulio klubiniam čempionatui). Lietuvai atgavus laisvę, Sabonis buvo vienas iš pirmųjų, kurie stengėsi, kad Lietuva galėtų dalyvauti 1992 m. olimpinėse žaidynėse. Ten Lietuvos rinktinė, su dideliu Sabonio įnašu, laimėjo bronzos medalius. O 1995 m. įvykusiose Europos krepšinio pirmenybėse Sabonis daug prisidėjo, kad Lietuva laimėtų sidabro medalius.

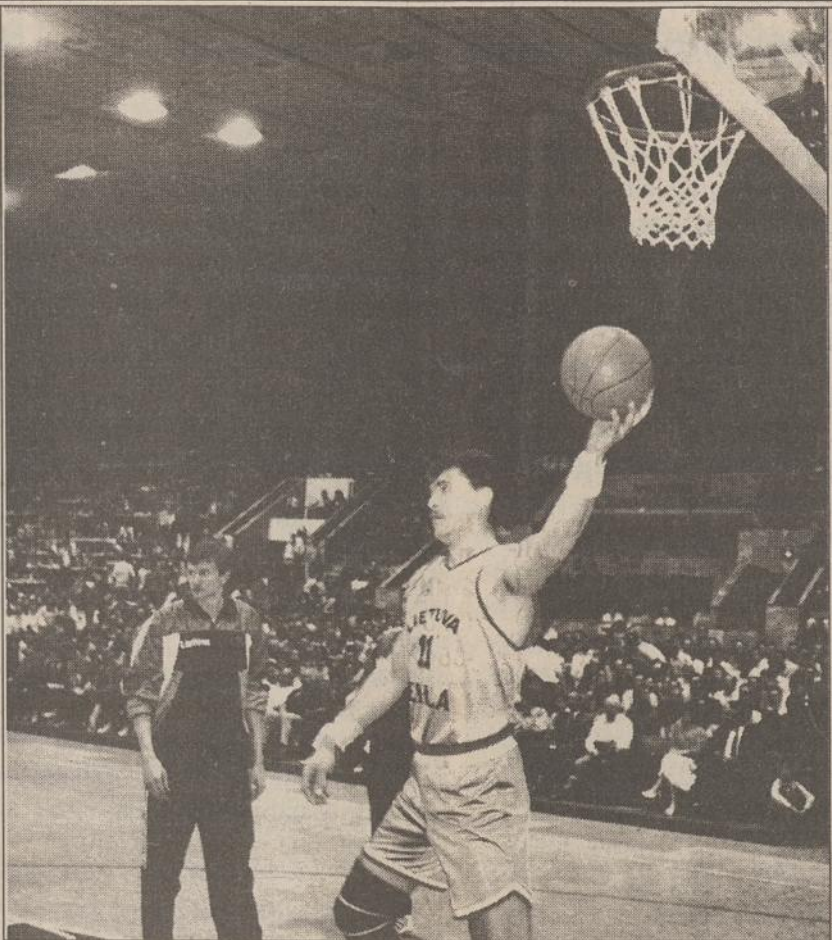
"The New York Times" dienraštis, neseniai skyres Saboniui nemažą vietos, cituoja JAV krepšinio žvaigždžių pasisakymus apie Arvydą, kuriuose pabrėžiama, koks nuostabus jis būtų buvęs, jeigu prieš 10 metų jo nebūtų ištikusi skaudi nelaimė, kurios metu trūko Achilo sausgyslė. 1986 metais Portlando klubas jau jį buvo priėmęs per taip vadinamą "draftą" ir vedė derybas dėl įstojimo į šią komandą. Sabonis Amerikoje buvo nemokamai gydomas, bet išgijęs jis nusprendė dar kurį laiką pažaisti Europos profesionalų klubuose. Pastaraisiais metais jis gyveno ir žaidė Ispanijoje. 1995 m. priėmė Portlando klubo vadovybės pasiūlymą atvykti

žaisti šioje komandoje. Sabonis iškart sutiko, sakydamas, kad "Europoje man jau nėra ką veikti", ir duodamas suprasti, jog jis norėtų rungtyniauti stipresnėje lygoje.

Atvykęs į Portlandą, Sabonis, kuris gauna 3 milijonus dolerių per metus, nusipirko didžiulį namą, kuriame gyvena su savo žmona Ingrida ir dviem sūnumis Tautvydu ir Žygimantu, jau pradėjusiais lankyti Montessori darželį. Sabonis labai patenkintas, kad jo kambarių lubos ir durų staktos yra gana aukštos, nes dažnai kituose butuose jis turi vaikščioti pasilenkęs, o per duris einant reikia beveik dvigubam susilenkti. Tačiau sezono metu mūsų milžinui, ypač išvykų dienomis, nebus daug laiko buvoti savo namuose, nes NBA rungtynių tvarkaraštis yra perkrautas varžybomis.

Reikia manyti, jog Sabonis, jeigu tik nepatirs didesnių susižeidimų, turėtų čia išvirtinti tarp pirmųjų dešimties geriausiųjų NBA lygos centrų. Krepšinio žinovai duoda jam daug vilčių, o mums belieka tuo džiaugtis ir jam linkėti geros sėkmės ir sveikatos.

Norėtusi dar kiek skaitytojus supažindinti ir su kitais, jaunesniais lietuviais krepšininkais, kurie turi vilties patekti į NBA gretas. Tokių tarpe yra Arūnas Karnišovas iš Vilniaus, kuris baigė garsųjį Seton Hall universitetą Amerikoje, būdamas ne tik vienu iš geriausiųjų universiteto rinktinės žaidėjų, bet ir pačiu geriausiuoju studentu. Tačiau po studijų baigimo jam nepasisekė pereiti per gana didelį žaidėjų atsišiojimą patekimui į NBA. Todėl jis išvyko žaisti į Europos profesionalų komandas ir šiuo metu rungtyniauja Ispanijoje, o taip pat ir Lietuvos rinktinėje. Joje šiuo metu, negalint žaisti Saboniui ir Marčiulioniui, jis yra pats geriausias žaidėjas. Artūras tikisi, kad po metų ar kitų jis bus pakviestas į NBA lygą.

Kai žaisdavo A. Sabonis Kauno "Žalgirio" komandoje - visada sporto salės būdavo pilnos žiūrovų.

Ne viena NBA lygos komanda domisi ir kitu jaunu Lietuvos centru puolėju - Žydrūnu Ilgauskui, kuris yra 217 cm ūgio. Jam prieš pusę metų Amerikoje buvo padaryta kojos operacija ir ji buvo sugipsuota. Kai vėl čia atvyko lapkričio mėnesį, buvo nuimtas gipsas, ir NBA lygos gydytojai sakė, kad operacija gerai pavyko. Nuo 1996 m. kovo mėnesio jis vėl galės pradėti žaisti. Pats Žydrūnas tikisi, kad sekančių metų "drafte" jis pateks maždaug 15-uoju numeriu, kas jam garantuotų bent poros milijonų algą per metus. Žydrūnas praėjusį sezoną žaidė Kauno "Atleto" komandos vidurio puolėju.

1995 m. per NBA naujokų "draftą" netikėtai į Seattlo profesionalų komandą buvo pakviestas Klaipėdos "Neptūno" komandos žaidėjas Aurelijus Žukauskas (218 cm ūgio), kuris rungtyniauja irgi kaip vidurio puolėjas. Kol kas sutarties jis nėra pasirašęs.

Šiuo metu JAV universitetuose bei koledžuose studijuoja ir tu mokyklų rinktinėse žaidžia apie dešimt jaunuolių iš Lietuvos, kurių dalis irgi svajoja pakliūti į

NBAS gretas. Tai, žinoma, nėra lengva, bet su dideliu užsipyrimu daug ką galima padaryti. Gaila, kad Amerikoje pastaraisiais dešimtmečiais gimusieji lietuviai jaunuoliai nėra tokie darbingi, kaip vyresnieji, ir jų geresniųjų JAV universitetų ar koledžų krepšinio rinktinėse beveik nesimatome.

Čia reikia prisiminti, kad ankstesniais metais JAV išaugo daug žymių lietuvių kilmės krepšininkų. Vienas iš jų Frank Lubin (vėliau Lietuvoje žinomas kaip Pranas Lubinas), buvo kapitonas JAV krepšinio rinktinės, kuri 1936 m. olimpinuose žaidimuose Berlyne laimėjo aukso medalius. Po to šis vyras atvyko į Lietuvą ir padėjo lietuviams laimėti aukso medalius 1939 m. Europos krepšinio pirmenybėse. Neseniai iš Kalifornijos Frank Lubin buvo nuvykęs į Lietuvą ir ten buvo gražiai priimtas. Anais laikais su savo 196 cm ūgiu jis buvo laikomas milžinu, tačiau dabar, lyginant jį su Saboniu ir kitais čia minėtais lietuviais milžiniais, jis tetrodo kaip "normalaus" ūgio vyras.

Edvardas Šulaitis

Sportas

Chicagos "Lituanica" nugalėjo ir "Vikings"

"Lituanicos" futbolininkai vasario 4 d. įsirašė trečiąją pergalę salės futbolo pirmenybių rungtynėse "Metropolitan" lygos I divizijos "mėlynojoje" grupėje. Šį kartą mūsų žaidėjų auka buvo pirmoje vietoje stovėjusi "Vikings" komanda, kuri nugalėta 4:3. Lietuvių naudai įvarčius pelnė Virginis Žuromskas (2), Rolandas Urbonavičius ir Danas Smulkys (po vieną). Reikia pažymėti, kad pernai vėlyvą rudenį iš Kauno atvykęs Smulkys jau spėjo gražiai išijungti į komandą ir savo pasitangas apvainikavo įvarčiu.

Po šios pergalės "Lituanica", kuri pirmenybėse žinoma "Liths" vardu, atsidūrė I-je vietoje su 9 taškais (trys pergalės ir vienas pralaimėjimas) ir 18:8 įvarčių santykiu. Tiek pat taškų yra surinkusios ir "Vikings", "Fichte-Rams" bei "Real FC", tačiau jos turi blogesnę įvarčių santykį arba ("Vikings" atveju) yra pralaimėjusios prieš "Lituanicą", todėl išsiriavusios tolimesnėse vietose: V-je vietoje su 6 taškais eina "Panthers", VI-je - "Lions" (3 taškai) ir paskutinėje - "Legovija", kuri per ketverias rungtynes nesusigriebė nė vieno taško.

Arvydas Sabonis, kaip pranešė Amerikos dienraščiai, buvo išrinktas geriausiuoju 1995 metų Europos krepšininku. Rinkimus surengė Italijos krepšinio, savaitraštis "EuroBasket".

Povilas Vanagas ir Margarita Drobiazko, Lietuvos šokių ant ledo pora, Izraelyje įvykusiose tarptautinėse varžybose iškovojo pirmąją vietą ir Europos pirmenybėse ši pora užėmė garbingą VI-ą vietą.

Gintaras Staučė, Lietuvos futbolo rinktinės ir Izmiro "Karsiyaka" komandos Turkijoje vartininkas, buvo išrinktas geriausiuoju 1995 metų Lietuvos futbolininku. Pernai tokiu buvo paskelbtas Vokietijos bundeslygos "Hamburger SV" klubui atstovaujantis futbolininkas Valdas Ivanauskas, kuris šiemet liko ketvirtuoju.

domos komercinės veiklos.

Kaip informuojami laimėjusieji:

Tik laimėjusieji loteriją bus informuojami apie tai paštu tuo adresu, kurį jie nurodė siųsdami anketas. Laimėjusieji gaus apie tai informaciją bei kitas instrukcijas imigracijos vizoms gauti ne vėliau kaip iki 1996 metų liepos 1 dienos. Tam, kad asmenims galėtų būti išduotos imigracijos vizos, jie turi atitikti visus Jungtinių Valstijų įstatymų reikalavimus.

Jeigu asmuo laimi loteriją, dar nereiškia, kad jam automatiškai bus išduota imigracijos viza, nes laimėjusiųjų skaičius būna didesnis nei nustatytas imigracijos vizų skaičius. Tačiau laimėjusieji turi nedelsdami rengti anketas imigracijos vizai. Kai 55 tūkst. vizų bus išduota, DV programa 1997 fiskaliniams metams bus baigta.

Dėl papildomos informacijos apie DV-97 loteriją galite skambinti į Jungtines Amerikos Valstijas telefonu **(202)-663-1600**, prie kurio tarnautojai dirbs visą parą.

Tik **DARBININKE** Jūs galite rasti naujausių žinių iš Lietuvos ir viso pasaulio. Skaitykite **DARBININKA!**

Padovanokite "Darbininko" prenumeratą savo pažistamiems bei draugams švenčių proga! *Prenumerata vieniems metams - tik \$30.*

- Kovo 16 d. 10 val. vak.

Anthology Film Archives (32 Second Ave. at 2nd Str.) bus rodomi Juliaus Ziz filmai, demonstruoti New Yorko Modernaus Meno Muziejuje: "The Window", "We are still waiting", "The Silence, The Sea, and Marcel Duchamp", "The Poets", "Unfinished", "The Moment", "3-Image Films", "Unfinished No. 2". Programos trukmė: 72 minutės. Įėjimo mokestis 7 dol.

- Vasario 8 dieną Paryžiuje su dideliu pasisekimu Galerie du Jour - Agnes B. atsidarė Jono Meko paroda "Gyvenimo šventė, filmų fragmentai". Joje rodomos išdidintos J. Meko filmų fragmentų (po 2-6 kadrus kiekvienoje) fotografijos ir tekstai iš dienoraščių. Šiuo metu paroda kelias po Europą (planuojama ją parodyti Arles mieste Prancūzijoje, Prahos Modernaus Meno Muziejuje, Jeruzalėje), o rudenį ją bus galima pamatyti New Yorke ir Tokyo Metropoliten Muziejuje. Taip pat ši pavasario fotografijos bus išstatytos tarptautinėse meno mugėse Bazelyje ir Chicagoje. Viena Londono meno leidyklų šių metų gale ar sekančių pradžioje išleis šios parodos platesnį variantą - 300 psl. knygą: Parodos Paryžiuje fotografijoms gimti padėjo Arūnas Kulikauskas, dirbantis fotografu Anthology Film Archives, NY.

- Ankštos kokybės dokumentinis filmas, - taip Stockholm dienraštis "Dagens Nyheter" pavadino suomių TV juostą "Lietuva Laisvė Landsbergis", kuri pernai buvo parodyta ir Švedijoje. Filmas vaizduoja Algirdo ir Vytauto Landsbergių skirtingus likimus, jų susitikimą Vilniuje bei Kaune. Recenzijoje minima ir Lietuvos partizanų kova prieš sovietinius okupantus. Filmo premjera įvyko 1995 m. balandžio mėn. Helsinkyje; ji numatoma rodyti Danijoje, Islandijoje ir, galbūt, JAV.

- 1995-1996 m. Amerikos teatro festivalyje greta kitų spektaklių kovo 6 d. 8 val. vak. bus galima pamatyti ir Vilniaus "Vaidilos ainių" teatro trupę, o kovo 27 d. 8 val. vak. Tilles Center apsilankę žiūrovai matys vokiečių ekspresionisto Georg Kaiser veiklą "Pragaras, kelias, žemė", išverstą dr. Josepho A. Daubėno. Smulkesnė informacija telefonu **(516) 299 2110**.

- Abiturientų supažindinimo balius, vadinamas "Pavasario žiedu" vardu, įvyks gegužės 5 d. Chicagoje, Condesa Del Mar banketu salėje. Pokylį rengia Lietuvių Moterų Federacijos Chicago klubas, Pasaulio Lietuvių Centre, Lemont, IL. Šių metų pokylio pelnas bus skiriamas lietuvių kilmės studijas pradedančio jaunuolio stipendijai.

- Dešimtoji lietuvių tautinių šokių šventė šią vasarą vyks Chicagoje. Tuo pačiu metu Chicago miesto centrė, Illinois Centre patalpose, bus atidaryta lietuvių paroda, kur birželio paskutinę ir liepos pirmą savaitę kasdien priešpiečių metu vyks lietuvių kultūriniai pasirodymai. Renginiams vadovaus M. Kriaučiūnienė, A. Kėželiėnė, R. Poškomičienė, B. Juodelis ir kt.

Imigracijos vizų į Jungtines Amerikos Valstijas programa

(atkelta iš 1 puslapio)

Kaip paskirstomos vizos?

55 tūkst. nuolatinio gyvenimo vizų yra paskirstoma šešioms geografiniams regionams. Daugiau imigracinių vizų yra skiriama tiems regionams, iš kurių mažiausiai žmonių imigruoja į Jungtines Amerikos Valstijas. Tačiau vienai šaliai gali būti skirta ne daugiau kaip 7 procentai, arba 3850 vizų.

Pateikiame regionų sąrašą ir šiems regionams skirtų vizų 1997 fiskaliniams metams skaičių:

- Afrikos regionas**, kuriam priklauso visos Afrikos kontinento šalys bei salos; 20,623 vizos.
- Azijos regionas** tęsiasi nuo Izraelio iki šiaurinių Ramiojo vandenyno salų, įskaitant Indoneziją; 7187 vizos.
- Europos regionui** priklauso visos šalys nuo Grenlandijos iki Rusijos, įskaitant visas buvusios Sovietų Sąjungos šalis; 23,910 vizų.

- Šiaurės Amerikos regionui** šiemet priklauso tik Bahamų salos; 8 vizos.
- Okeanijai** priklauso Australija, Naujoji Zelandija, Papua Naujoji Gvinėja ir visos šalys bei salos Ramiojo vandenyno pietuose; 817 vizų.
- Pietų Amerikos regionui** priklauso Centrinė Amerika ir Karibų jūros šalys.

Kas gali dalyvauti loterijoje?

Loterijoje negali dalyvauti asmenys, kurie yra gimę tose šalyse, iš kurių ypač daug imigrantų atvyksta į Jungtines Valstijas. Tai tos šalys, iš kurių per pastaruosius penkerius metus į Ameriką atvyko 50 tūkst. ar daugiau imigrantų. Tai Kinija (ir Taivanas), Indija, Filipinai, Vietnamas, Pietų Korėja, Didžioji Britanija (išskyrus Šiaurės Airiją), Kanada, Jamaika, El Salvadoras, Kolumbija ir Dominikos Respublika. Asmenys, gimę Honkonge ir Šiaurės Airijoje, gali dalyvauti šių metų loterijoje.

Reikalavimai:

Kaip jau buvo minėta, loterijoje gali dalyvauti tik asmenys, gimę tose šalyse, kurios yra įtrauktos į šių metų loteriją. Be to, šie asmenys turi turėti vidurinės mokyklos (12 metų) išsilavinimą arba per pastaruosius penkerius metus bent dvejus metus turi būti dirbę pagal profesiją, kuriai įgyti reikalingas bent dvejų metų pasirengimas ar praktika.

Dalyvavimas loterijoje yra nemokamas. Švaramas popieriaus lape asmenys turi išspausdinti ar aiškiai spausdintomis raidėmis parašyti vardą ir pavardę, gimimo datą ir vietą. Taip pat

reikia pateikti šią informaciją: sutuoktinio ir nepilnamečių vaikų, kurie taip pat imigruotų į Jungtines Valstijas, vardai, pavardės, gimimo data bei vieta; asmens adresas ir, pageidautina, telefonas; pilietybė (jeigu skiriasi nuo gimimo vietos); asmens parašas. Taip pat reikia pridėti asmens, norinčio dalyvauti loterijoje, neseniai daryta nuotrauką (4 x 4 cm), kurios kitoje pusėje turi būti parašytas asmens vardas ir pavardė. Laiškas turi būti siunčiamas paprastu ar oro paštu žemiau nurodytu adresu įprasto formato voke. Kai riame viršutiniame voko kampe turi būti nurodyta šalis, pagal kurią dalyvauja loterijoje, asmens vardas, pavardė, adresas, šalis, kurioje asmuo gyvena. Atvirukai ir atvirlaiškiai nepriimami.

Per visą registravimo laiką asmuo gali siųsti tik vieną anketą. Tuo atveju, jei asmuo atsiunčia du ar daugiau laiškų, jie visi pripažįstami negaliojančiais. Laiškai, gauti iki nurodyto termino ar jam pasibaigus, taip pat bus pripažinti negaliojančiais. Kiekvienas laiškas, gautas laiku, bus numeruojamas. Laimėjusieji bus atrenkami atsitiktinai kompiuteriu, nepriklausomai nuo to, ar laiškai gauti kiek anksčiau, ar vėliau registracijos periodo metu.

Kur siųsti anketas?

Asmenys, gimę vienoje iš šalių, priklausančių Europos regionui (pvz., Lietuva), laiškus su duomenimis apie save ir nuotrauka turi siųsti šiuo adresu:

**DV - 97 program
National Visa Center
Portsmouth, NH 00212
U.S.A.**

Ar reikia naudotis advokatu ar konsultantų paslaugomis?

Kiekvienas asmuo gali pats, be niekieno pagalbos, vadovautis instrukcijomis ir užpildyti anketą. Tačiau kiekvienas asmuo turi pats spresti, ar jam reikia kokio advokato ar konsultanto pagalbos, ar ne. Iš tiesų yra nemažai legalių advokatų ar konsultantų, konsultuojančių imigracijos klausimais, kurie ima nedidelį mokestį už savo paslaugas ar teikia jas visai nemokamai. Tačiau yra ir tokių asmenų, kurie prašo pernelyg didelės sumos pinigų ir duoda nerealių pažadus. Laimėjusieji atrenkami atsitiktinai ir jokia pašalinė pagalba negali suteikti daugiau galimybių laimėti nei garantuoti, kad asmuo tikrai laimės. Jeigu advokatai ar konsultantai teigia, kad gali suteikti daugiau galimybių, tai jų pažadai visiškai nepagrįsti.

Asmenys, manantys, kad kokia nors Jungtinių Valstijų firma ar konsultantai, padėję dalyvauti loterijoje, juos apgavo, gali skambinti į Nacionalinį apgaulingos informacijos centrą (National Fraud Information Center) telefonu 1-800-876-7060. Jungtinių Valstijų valstybės departamentas nėra įgaliotas nagrinėti skundų dėl Jungtinės Valstijos vyk-

Šlaitytojai rašo "Darbininkui"

Vieno prisiminimo paraštėje

"Ne žemės derlumui, ne drabužių skirtingumui, ne šalies gražumui, ne miestų ir pilių tvirtumui gyvuoja tautos, bet vartodamos savo kalbą. Didį garbę svetimom kalbom kalbėti, dar didesnė gėda savosios gerai nemokėti". Šią citatą iš Mikalojaus Daukšos verstos "Postilės" (Postilla Catholica) prisiminiau ne atsitiktinai. Ji yra aktuali ir dabar, kada į mūsų seną ir gražią kalbą braunasi įvairūs barbarizmai, ypač anglicizmai ir jų visai nepažįstami. Apmaudu, kad net mūsų išeivijos spaudoje pasigirsta balsų, tvirtinančių, jog tie visi naujai sukurti ir prigiję terminai yra tarybinis išradimas, skirtas mūsų kalbai teršti. Pagalvokim, kas geriau skamba - kolūkis ar kolchozas, taryba ar sovietas ir t. t.

Net per radiją pasigirsta balsų, kad, girdi, vakarietiška estradinei muzikai lietuvių kalba netinka. Tuo pačiu kyla klausimas, ar tie "žinovai" jau taip tobulai moka Vakarų Europos kalbas? Buvo atvykęs vienas mano buvęs klasės draugas iš JAV, ilgą laiką nebuvo Lietuvoje. Po vieno estradinės muzikos koncerto jis sakė nesupratus, ką tie dainininkai lyg ir angliškai dainavo...

Mūsų visų šventa pareiga yra lietuvių kalbą puoselėti, valyti nuo svetimųbių. Kalbininkai su negerovėmis kovoja, nors jų pastangos kartais atšoka kaip žirnis nuo sienos.

Nejučiom prisimena įdomus nutikimas St. Petersburg (tada Leningrade), kurį pirmą kartą lankiau 1956 m. Vaikštinėjom tada keli jauni pedagogai ir linksmai lietuviškai šnekėjom, besidomėdami Peterhofo (Petrodvoreco) fontanais, gražiai sutvarkyta aplinka, išpūdingais rūmais, parodomis. Oras puikus, daug užsieniečių. Ir taip pastebėjom, kad iš paskos mus sekioja tokia senučiukė, atrodo, vietinė ir atidžiai klausosi mūsų kalbų.

Pagaliau ji išdrąsina, prieina ir klausia, iš kur mes būsim.

"Iš Lietuvos, Pabaltijo", - atsakė visi urmu - kas lietuviškai, kas rusiškai.

"Atleiskite, - atsakė kiek suglumusi senučiukė, - aš maniau, kad iš Vakarų Europos, maždaug nuo Italijos. Jūsų kalba tokia graži, skambi, daininga. Nepykite, kad taip sekiojau iš paskos, bet labai norėjau įdėmiai pasiklausyti, juoba, kad aš pati kadaise buvau filologė".

Žinoma, tai buvo didelis pagyrimas mūsų kalbai - bent man taip atrodė ir dabar atrodo. Savo nuostabią gimtąją kalbą turim gerbti ir mylėti. Nesvarbu, kas tu būtum: Lietuvos gyventojas ar išeivis.

Viktoras Gulmanas, Kaunas

Socialinė demagogija - galingiausia

Rusijos Valstybės Dūmos rinkimuose nugalėjo socialinės lygybės idėja. O kas pralaimėjo? Dabartinė valdžia ir demokratai. Tačiau tuo autsaiderių sąrašas nesibaigia. Pralaimėjo praktiškai visos partijos ir politikai rėmėsi nacionaline idėja. Nei atviras Nacional-respublikonų partijos rasizmas, nei "sukultūrintas" "Rusų bendrijų kongreso" nacionalizmas, nei didžiavalstybinė "Deržavos" demagogija nepadėjo įveikti 5 procentų barjero. Daugiausia - 4,7 proc. balsų - surinko "Rusų bendrijų kongresas", ir dar neaišku, ar tai lėmė žodis "rusų" pavadinime, ar valingas generolo Lebedžio smaktas.

Galima kalbėti apie tai, kad 11 proc. Rusijos rinkėjų palaikė Žirinovskį. Tačiau pirma, jis surinko perpus mažiau balsų negu prieš dvejus metus. Antra, RLDP rinkimų kampanijoje nesinaudojo šovinistiniais, antisemitiniais ir didžiavalstybiniais šūkais. ČŽV samokslas, "MOSSAD" klastos, žygis prie Indijos vandenyno - visa tai buvo pamiršta.

Ką gali padaryti nugalėtojai? Įvairiose auditorijose Genadijus Žiuganovas kalba nevienodai aštriai, bet savo programos esmės jis nekeičia: nacionalizacija, biudžeto persikirstymas karo pramonės komplekso naudai, suvalstybinimas, izoliacionizmas. Vien tik bandymas vykdyti tokią politiką Rusijos ekonomikai reikš žlugimą. Tai neabejotina.

O ką tokia politika reikš Rusijos visuomenei? Kuo ji patiks po to, kai dabartiniai Rusijos komunistai galutinai diskredi-

tuos socialistinę idėją? Vėl liberalios demokratijos šalininkams? Abejotina. Jeigu tarpiniame finiše pirmi yra Žiuganovas ir Žirinovskis, tai anaipol nereikia, kad kitą kartą būtinai nugalės Gaidaras arba Javlinskis (beje, naujojoje Dūmoje susidėjęs su komunistais). Rusija - tai ne Amerika, kurioje viena kartą renkami respublikonai, kita - demokratai. Tas ketvirtis rinkėjų, kurie šiandien ketina palaikyti aiškius aferistus, rytoj, nusivylę jais, susiras kitus. Ir Rusija negali būti garantuota, kad tie naujieji nebus tokie pat aferistai, tik kur kas apsukresni ir azartiškesni. Ir jie natūraliai pasirinks nacionalinę idėją, nes kitos jau bus sukompromituotos.

Fašistų Rusijoje daug. Kol kas, jos laimei, nėra tikro fiurerio, trokštančio ir galinčio suvienyti tautą ir vesti ją "į gerovę". Tiesa, kai jis atsirastų, jau bus visai tas pats, kas kaltas: Žiuganovas, sugriovęs ekonomiką, Černomyrdinas, savo politika atvedęs į valdžią Žiuganovą, ar nesugebėję suvienyti demokratai.

"Moskovskije novosti", pateikusios šį scenarijų, teigia, kad vienu atveju tokia įvykių raida neišvengiama: jeigu bus atšaukti arba nukelti prezidento rinkimai. Mat tada bus uždarytas paskutinis čiaupas "garui nuleisti", ir į šalį ateis fiureris. Nesiginčijant dėl to, reikalingi Rusijai prezidento rinkimai ar ne, galima priminti, kad Vokietijoje fiureris atėjo į valdžią po demokratinių rinkimų, nes šalis buvo tam pasiruošusi. Rusija su fašistinėmis idėjomis nekovoja. Atvirkščiai, nacionalizmas, didžiavalstybiškumas joje tampa valdžios politika.

Senajoje Dūmoje komunistai balsavo prieš nutarimą uždrausti fašistines organizacijas.

LA

Maskva. Rusijos bendruomenių kongreso vadovas generolas A. Lebedis teigia, kad nors šaltasis karas ir baigėsi, buvusios SSSR teritorijoje ir NVS pasienyje galimi įvairūs konfliktai. Teritoriniai ginčai Europoje gali paaštrėti ne tik Rusijos teritorijoje. Lenkijoje yra jėgų, kurios gali pareikšti teritorines pretenzijas Baltarusijai į dalį Gardino, Bresto ir Minsko sričių ir Ukrainai - į dalį Lvovo ir Volynės sričių, rašo A. Lebedis laikraštyje "Segodnia". Jis įitaria, kad Vengrija, Rumunija ir Slovakija taip pat turi teritorinių pretenzijų Ukrainai. Teritorines pretenzijas Rusijai gali pareikšti Norvegija, Suomija, Lietuva.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77 - 01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
Tel.: 296 - 4130

Telsingos istorijos apie Rusijos politikus

Kartą žmonės susiginčijo, kas kaltas, kad Rusijoj gyventi bloga. Vieni sako: "Gaidaras". Kiti sutinka: "Gaidaras". Treti papildo: "Gaidaras ir jo demokratai". Čiaėjo pro šalį vienas akademikas ir sako: "Gaidarą jau labai seniai iš vyriausybės išvarė. Kodėl jį kaltinate?" O žmonės jam: "Nejaugi tu nori, kad mes Černomyrdiną ir 'Gazpromą' kaltintume? Nesulauksi! Argi Rusijoje kaltina tuos, kurie tikrai kalti?"

Kartą nuėjo Gaidaras ir Javlinskis į Didįjį teatrą, į "Miegančiąją gražuolę". Pažiūrėjo Gaidaras, susigraudino ir sako Javlinskiui: "Griša, o ar tau neatrodo, kad ir Rusija panaši į miegančiąją gražuolę? Reikia ją pabučiuoti, tada ji atsibus". Javlinskis atsako: "Atrodo, Jegorai, atrodo". O Žiuganovas iš kitos eilės klausia:

"I kurią vietą bučiuoti?"

Kartą Javlinskio klausia: "Negi jūs tikrai tikėjote, kad per penkis šimtus dienų galima viską pakeisti?" - "Ne", - atsako Javlinskis. "Bet juk jūs visiems kartojote: penki šimtai dienų! Penki šimtai dienų!" - "Tačiau aš neskaičiuoju, kelis kartus po penkis šimtus".

Pasiskolino Žiuganovas pinigų iš Gaidaro, o atiduoti nesisinori. Svarsto, ką daryti. Paskui susiprotėjo, kad tikrai imame svetimus, o atiduodame savus. Nu-bėgo pas Gaidarą, klausia: "Jegorai, tau mano pinigų reikia?" - "Tavo nereikia", - atsako Gaidaras. "Štai ir puiku", - apsidžiaugė Žiuganovas.

Kartą Lebedžio klausia: "Kaip civilius priversti rikiuote vaikščioti?" - "Išrinksite prezidentu - priversiu", - atsakė Lebedis.

Kartą nuėjo Skokovas į sporto salę - pasimankštinti. Apsidairė ir klausia: "O kur čia kulisai?" - "Kam jie jums?" - stebisi. "Aš - užkulisinių žaidimų meistras", - atsako Skokovas.

Pagal "Novoje vremia"

atlanta IE, Inc.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ.

MARCH PICK-UP SCHEDULE

03/04 MON	NEW BRITAIN, CT	11-12 Noon
03/04 MON	NEW HAVEN, CT	2-3 PM
03/04 MON	WATERBURY, CT	4-5 PM
03/07 THU	PHILADELPHIA, PA	11-12 Noon
03/07 THU	BALTIMORE, MD	4-5 PM
03/08 FRI	KEARNY, NJ	11-12 Noon
03/08 FRI	PATERSON, NJ	1-2 PM
03/12 TUES	PUTNAM, CT	11-12 Noon
03/14 THURS	NEWARK, NJ	11-12 Noon
03/16 SAT	BROOKLYN, NY	12-1 PM
03/18 MON	NEW BRITAIN, CT	11-12 Noon
03/18 MON	NEW HAVEN, CT	4-5 PM
03/18 MON	WATERBURY, CT	2-3 PM
03/21 THURS	PHILADELPHIA, PA	11-12 Noon
03/22 FRI	KEARNY, NJ	11-12 Noon
03/22 FRI	PATERSON, NJ	1-2 PM
03/28 THURS	NEWARK, NJ	11-12 Noon
03/30 SAT	BROOKLYN, NY	12-1 PM

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$550 r.t.
Chicago-Vilnius-Chicago \$570 r.t.
One way to Vilnius \$360

FREGATA TRAVEL
250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

PAPIGINTOS KAINOS KELIONĖMS Į VILNIŲ

Siūlome papigintas žiemos sezono kainas,
skrendant į Vilnių ir Rygą!

Dėl daugiau informacijų skambinti:

AIREX TRAVEL AGENCY

382 Broad Ave
Leonora, NJ 07605

(201) 944-1273

(800) 955-7370

(201) 947-2189

VILTIS
(HOPE)

LITHUANIAN RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
TEL.: (617) 269-4455

TIESIOGINIAI SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ

KOVO mėn. siuntinius priimsime šiose vietovėse:

BINGHAMPTON, NY	kovo 1	10:00 - 11:00 ryto
Antracite Region, PA	kovo 1	visą dieną
BROOKLYN, NY	kovo 2	10 - 11 val. ryto
BRIDGEPORT, CT	kovo 2	12 - 1:00 val. p.p.
BROCKTON, MA	kovo 14	3:30 - 5:30 val. p.p.
WATERBURY, CT	kovo 16	9:30 - 11:00 val. ryto
HARTFORD, CT	kovo 16	12:00 - 2:00 val. p.p.
Centerville, - Cape Cod, MA	kovo 20	3:00 - 4:30 val. p.p.
PUTNAM, CT	kovo 21	1:00 - 2:30 val. p.p.
PROVIDENCE, R.I.	kovo 21	4:00 - 6:00 val. p.p.
LOWELL, MA	kovo 22	12:00 - 1:00 val. p.p.
LAWRENCE, MA	kovo 22	2:00 - 3:00 val. p.p.
NASHUA, NH	kovo 22	4:00 - 5:00 val. p.p.
WORCESTER, MA	kovo 23	11:00 - 3:00 val. p.p.
NORWOOD, MA	kovo 26	5:30 - 6:30 val. vak.
ELIZABETH, NJ	kovo 30	9:00 - 10:00 val. ryto
BROOKLYN, NY	kovo 30	12:00 - 4:00 val. p.p.
WASHINGTON, DC	kovo 31	2:30 - 5:00 val. p.p.
BALTIMORE, MD	kovo 31	6:00 - 7:00 val. vak.

Dėl pinigų pervadimo, dėl Air Cargo siuntinių ir kitokios informacijos prašome teirautis telefonu:

(617) 269 - 4455

MES SIŪLOME PIGIAUSIAS KELIONES Į VILNIŲ IŠ BET KOKIOS VIETOVĖS AMERIKOJE AR KANADOJE

Ferrante Travel Center

135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650

(800) 654-2432

(201) 592-8780

Prisiminė Bronę Spūdienę

Vasario 8 d. velionės draugų ir pažįstamų būrelis prisiminė prieš metus mirusią lietuvių organizacijų veikėją Bronę Spūdienę. 11 val. mišias už velionę Pranciškonų koplyčioje aukėjo Tėvas Pranciškus Giedgaudas, OFM. Jis papasakojo ir apie jos veiklą lietuviškose organizacijose.

Po pamaldų Kultūros Židinio posėdžių menėje dramatos aktorius Vitalis Žukauskas apibūdino Bronę Spūdienę kaip žmogų ir kaip visuomenės veikėją. Jo šeima velionę pažinojo nuo pat savo atvykimo į Ameriką. Velionės motiniška globa patyrė ir daugelis kitų lietuvių, besikūrusių New Yorke.

V. Žukauskas priminė Spūdienės veiklą Lietuvių Darbininkų Draugijos 7 kuopoje, kurioje ji darbavosi, o paskui ir jai pirmininkavo daugiau kaip 50 metų. Dirbo ji paminklo Dariui ir Girėnui statymo komitete, rinko aukas, organizuodavo prie paminklo lakūnų tragiško žuvimo metinių minėjimus. Daugiau kaip pusšimtį metų buvo SLA nare, suorganizavo kuopą ir jai pirmininkavo. Dalyvavo ir bendrinių organizacijų darbe: Lietuvių socialistų draugijoje, BALFe, ALTe.

Artimiausia jai buvo lietuvių darbininkų siuvėjų šeima, popu-

Bronės Spūdienės mirties metinių paminėjime kalbą V. Žukauskas. S. Narkeliūnaitės nuotrauka.

liariai vadinama kriaucių 54-uojų skyrium. Siuvimo pramonėje dirbdama ji pelnėsi sau pragyvenimą, joje padėjo įsikurti ir daugeliui naujai atvykusių lietuvių.

Nebuvo New Yorke kokio didesnio sujudimo, kada ji nebūtų dalyvavusi: ar koncerte, ar eisenoje, ar rinkliavoje, skirtoje naudingam reikalui. "Operetės" chore velionė dainavo net 18 metų. Dalyvavo Moterų Vienybės veikloje, ypač New Yorke vykusiose garsiosiose Moterų Rudens parodose 71st Regiment Armory, kur lietuvių skyrių aplankydavo tūkstančiai amerikiečių.

Savo kalbą Žukauskas baigė pabrėždamas tai, kad velionė visur nuoširdžiai darbavosi lietuvių bei artimo meilės reikalui ir kad jos newyorkiečiai dažnai pasigės.

Moterų Vienybės pirmininkė Elena Andriušienė papasakojo prisiminimų iš moterų veiklos. Paminėjime dalyvavo ir ALTo atstovas Petras Ažuolas, visuomenininkė Vida Jankauskienė, SLA Centro sekretorė Genovaitė Meiliūnienė, SLA 126 kuopos pirm. Kęstutis Miklas ir kt. Kavutę surengė Marija Vasilka, artima velionės talkininke, globėjusi Bronę jos ligos metu.

S. N.

Lietuvos nepriklausomybės šventė New Yorke

Lietuvos nepriklausomybės šventė New Yorke paminėta vasario 18 d., sekmadienį, iškilmingomis pamaldomis Viešpaties Atsimainymo bažnyčioje, Maspeth, NY, ir akademine dalimi Kultūros Židinyje.

Keliaujame į Maspethą

Iki šiol iškilmingos pamaldos vykdavo Apreiškimo parapijos bažnyčioje Brooklyne. Šiemet nukeliauta į Viešpaties Atsimainymo parapiją Maspeth, siekiant labiau atgaivinti kitų lietuviškų bažnyčių New Yorke veiklą.

Mišias koncelebravo: prel. Pranas Bulovas, parapijos klebonas emeritas, su kunigais: Apreiškimo parapijos klebonu Vytautu Palubinsku, Danielium Jankevičium, Stasiu Raila, Jonu Pakalniškiu. Pamokslą pasakė prel. P. Bulovas.

Giedojo jungtinis Apreiškimo ir V. Atsimainymo parapijų choras, vadovaujamas muzikų Astos ir Virginijaus Barauskų. Solo Vytautas Alksninis pagiedojo J. Strolis giesmę "Kaip grįžtančius namo paukščius" (žodžiai P. Jurkaus).

Žmonės vis rinkosi ir rinkosi. Visur judėjimas - laiptuose, salėse, aikštelėse.

Salę ir sceną papuošė Ramutė Česnavičienė. Ant salės sienų buvo sukabinti stilizuotų ornamentų skydai, scenoje - didelis gėlių krepšys, pultas, fortepijonas.

Programa prasidėjo 3:30 val. popiet. Ją įvadiniu žodžiu pradėjo LB NY apygardos pirmininkė Laima Šileikytė - Hood, papasakodama kaip metai iš metų Amerikos lietuviai triūsė Lietuvos labui, kol sulaukė nepriklausomos

Vasario 16-sios minėjimo Kultūros Židinyje programos atlikėjai, rengėjai ir svečiai. Salomėjos Narkeliūnaitės nuotr.

Maspetho bažnyčia yra verta didelio dėmesio. Ji pastatyta prel. Jono Balkūno, uolaus Lietuvių Bendruomenės Amerikoje organizatoriaus, plataus masto visuomenininko, rūpesčiu. Savo architektūra tai lietuviškiausia bažnyčia New Yorke (architektas Jonas Mulokas) ir gražiausias pastatas New Yorko Queens dalyje.

Pamaldos Viešpaties Atsimainymo bažnyčioje

Jos prasidėjo 11:45 val. Pilnutėlė bažnyčia prisirinko žmonių. Pamaldose dalyvavo Lietuvos gen. konsulas Petras Anusas, Vilniaus meras Alis Vidūnas, ambasadorius Anicetas Simutis su žmona, LB NY apygardos vadovaujantys žmonės.

Čia veikianti Lietuvos Vyčių 110 kuopa visus pakvietė kavutės į parapijos salę. Visa ši programa užtruko apie pusantros valandos. Tada visi pervažiavo į Kultūros Židinį. Po didžiulės sniego audros, kuri buvo penktadienį, vasario 16 d., Židinio kiemas buvo išvalytas ir paruoštas priimti svečių automobilius.

Papuošta kavinė

Šventės proga Kultūros Židinio apatinėje salėje veikė kavinė, kur atsilankę galėjo papietauti, pasisvečiuoti. Čia jau nuo 12 val. vyko judėjimas.

Kavinė buvo ypatingai gražiai papuošta, sienos ir lubos apkabintos lietuviškais papuošalais, ornamentais, audiniais. Įlėjęs taip ir jauti - su kokia meile tai padaryta, kad ši lietuvių tautos svarbiausia šventė būtų iškilmingiausia.

Prie galinės sienos buvo pakabinti du dideli paveikslai - fotomontažai: viename - Lietuvos laisvės statula, antrame - jaunimas prie Karo muziejaus Kaune.

Minėjimas Kultūros Židinyje

Lietuvos.

Toliau programai vadovauti buvo pakviestas čia užaugęs jaunuolis Aleksandras Maldutis, gerai kalbantis ir anglų, ir lietuvių kalbomis.

Įneštos JAV ir Lietuvos vėliavos su šaulių palyda, sugiedoti himnai, susikaupimo minute prisiminti ir pagerbti žuvusieji dėl Lietuvos.

Tėv. Pranciškus Giedgaudas sukalbėjo įdomią invokaciją, kurioje buvo paminėti visi dabartiniai Lietuvos rūpesčiai.

Sveikinimai

Lietuvos misijos vardu sveikino Lietuvos gen. konsulas Petras Anusas. Programos vadovas perskaitė JAV prezidento Bill Clinton sveikinimą, New Yorko valstijos gubernatoriaus George Pataki ir leit. Gubernier sveikinimus. Taip pat sveikino ir kiek vėliau atvykęs miesto tarybos atstovas, perskaitęs miesto tarybos proklamaciją.

Miesto tarybos narys dr. Michael Paul Kazas sveikindamas

(perkelta į 8 pusl.)

Eleonorą Jankauskienę palydėjus

Eleonora Jankauskienė, gimusi 1911 m. Utenos apskr., daug metų gyvenusi Woodhaven, NY, mirė š. m. vasario 20 d. St. Francis ligoninėje Manhasset, NY. Buvo pašarvota Shalins laidojimo koplyčioje Woodhaven, NY. Atsisveikinimas vyko vasario 22 d., o penktadienį, o vasario 23 d., po gedulingų mišių Apreiškimo par. bažnyčioje, palaidota St. Charles kapinėse, šalia savo vyro Mato, mirusio prieš 30 metų.

A. a. Eleonora buvo kilusi iš gausios šeimos: penkios seserys ir trys broliai. Dabar beliko dvi seserys ir brolis. Dvi seserys mirė Lietuvoje, brolis Juozas nukankintas Sibire ir brolis Bronius žuvęs neišaiškomis aplinkybėmis

prie Karaliaučiaus.

Velionė buvo puiki šeimininkė, kepdavo labai skanią lietuvišką duoną ir darydavo lietuviškus sūrius. Kai pasirodydavo Kultūros Židinyje per "blusų turgus" arba per Kaziuko mugę su savo gaminiais, žmonės tuojau juos išgaudydavo. Turėdavo daug užsakymų ir kitomis progomis.

A. a. Eleonora buvo visų mėgiama, nes buvo nuoširdi talkininke, kur tik reikėdavo pagalbos - ten talkino. Joks darbas jai nebuvo nei per prastas, nei per sunkus. Visi jos pasigėsime.

Nuliūdime liko dukros: Zina ir Irena su vyru Rimu Reventai su šeima, sūnus Algirdas su žmona Vida ir šeima, šešios anūkės, du anūkai ir dvi proanūkės. Liko brolis Vitas Katinas su žmona Aldona ir šeima. Lietuvoje liko dvi seserys su šeimomis, mirusio brolio Bronius šeima ir kiti giminės.

Tebūna jai lengva Amerikos žemėl! Išsėkis ramybėje!

Ona Barauskienė

Belgijoje mirė žymus lietuvių rašytojas Eduardas Cinzas

Eduardas Cinzas (Čiužas) gimė Rietave 1924 metų balandžio 14 dieną. Mokėsi Rietave, Telšiuose, Kaune. Baigiantis karui, pasitraukė į Vakarus, dirbo anglių kasyklose, baigė elektrotechnikos institutą. Įvykus nelaimėi, kurios metu neteko kojų, Cinzas ėmėsi literatūrinio darbo, iš Lježo persikėlė į Briuselį.

Pirmasis romanas (po daugelio publikacijų išėmėjos spaudoje) "Brolio Mykolo gatvė" pasirodė 1972 metais. Lietuvoje pirmasis novelių rinkinys "Spąstai" buvo išleistas 1981 metais. Vakaruose ir Lietuvoje buvo išleistos jo knygos "Raudonojo arklio vasara", "Mona", "Šventojo Petro šūnynas" ir kt.

Jo kūryba pasižymėjo subtilia žodine tapyba, daugiaplane pasa-

kojimo erdve, dinamiškumu, ryškių vaizdų, garsų, kvapų pasauliu. Cinzo kūriniuose išėmė, dažniausiai lietuvis, gyvena konkrečių dabarties problemų sukūryje, ieško humaniškų vertybių, nugali nevilgti. Rašytojas buvo nepaprastai reiklus žodžiui, sakiniui, daug dirbdavo su tekstu.

Pradedant 1975 metais, jis daugelį kartų lankėsi Lietuvoje, vis užsukdamas į Žemaitiją, Rietavą, Rainius, kuriuose, prasiidėjus karui, buvo žiauriai nukankintas jo brolis Antanas. Paskutinį kartą Lietuvoje jis lankėsi praėjusią vasarą, tačiau pabuvo vos dvi savaites - gavęs žinią apie žmonos Juliette sunkią ligą, išskubėjo Briuselin. Praėjusi gruodį atėjo žinia, jog Cinzas

gula ligoninėn, kurioje jam turi būti daroma sudėtinga operacija.

Po jos Eduardas buvo paralyžuotas, galėjo reaguoti į aplinką tik akimis. Gydytojai nebe teikė vilties išgyventi.

Paskutinį kartą su Eduardu matėmės svetinguose jo namuose Briuselyje praėjusį rugsėjį. Jis labai norėjo vasarą atvažiuoti Lietuvon, būtume vėl sunėšę "klumpes krūvon, suglaudę prie stalo alkūnes", apkeliaavę visą Žemaitiją, aplankę draugus.

Prieš jam gulant ligoninėn, gavau laišką, girdi, visko gali būti... Parašė, kaip tvarkytis su jo literatūriniu palikimu. Deja, patys liūdniausi mielo Eduardo žodžiai išsipildė.

Stasys Kašauskas (LR)

A.† A. VALIUI KUDZEVIČIUI

Lietuvoje mirus, dukrai Olimpijai Tarvydienei ir anūkei Daivai šioje šalyje, o Lietuvoje - sūnums: Gintui, Juozui, Germanui su šeimomis ir kitiems giminėms reiškiamo užuojautą ir kartu liūdime.

Nijolė ir Vladas Audėnai

A.† A. DRAŠUČIUI GUDELIUI

po sunkios ligos mirus, jo šeimai, giminėms ir artimiesiems liūdesio valandose reiškiamo gilių užuojautą.

Gražinos ir Sauliaus Janušų šeima

Bragiam vyrui, tėvui ir broliui

A.† A. DRAŠUČIUI GUDELIUI

po sunkios ligos mirus, žmoną, sūnų Paulių, dukrą Laurą, seserį Mirgą Šulaitienę ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

*Danutė ir Henrikas Alilioniai
Ina ir Tadas Jasaičiai
Rasa ir Henrikas Miklai
Nijolė ir Almus Šalčiai
Irena ir Jonas Vilgaliai*

Brangiam ir ilgamečiui draugui

A.† A. KĘSTUČIUI JONYNUI

mirus, su giliu liūdesiu užjaučiu jo dukras, jo brolių ir jų šeimas bei visus artimuosius.

Lilia Petrulienė

Š. m. vasario 19 d. Ocala, Floridoje, po sunkios ligos mirė inžinierius

DRAŠUTIS KAZIMIERAS GUDELIS,

sulaukęs 62 metų amžiaus. Ilgus metus gyveno New Yorke ir Greenwich, CT, po to persikėlė į Floridą. Gyvendamas Connecticut, įkūrė firmą *Nida Corp.*, kurią irgi perkėlė į Floridą. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, ten įkūrė automobilių prekybos firmas *Vistaford* ir *Vytarą* Vilniuje, kurioms jis vadovavo iki mirties.

Velionio palaikai, lydimi artimųjų giminių, bus pervežti į Vilnių ir palaidoti šalia jo motinos senuose Rasų kapuose.

Giliame nuliūdime liko: žmona Joanne, sūnus Paulius, dukra Laura, posūnis William, podukra Tanya, sesuo Mirga ir vyras Dantonas Šulaičiai, jų sūnus Tauras ir dukra Daina.

Vietoje gėlių šeima pageidauja aukas siųsti:

*Hospice of Marion County
317 NE 36th Ave.
P.O. Box 4860
Ocala, FL 34478-4860*

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: 103517.1071@compuserve.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Kultūros Židinyje šį sekmadienį, kovo 3 d., vyksta Kaziuko mugė. Prasideda su šv. Mišiomis 12 val., kurias aukos vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, skautų intencija. Smulkesnių informacijų žiūr. skelbime šiame puslapyje.

Vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, aplankęs Pietų Amerikos lietuvius, grįžta į New Yorką vasario 29 d. Kovo 6 vyksta į Floridą, kur ves gavėnios rekolekcijas Daytona Beach, Pompano Beach, Juno Beach ir Miami lietuviams. Į New Yorką grįš kovo 29 d.

A. a. Viktoro Vaitkaus atminimui Simas Augaitis aukojo "Darbininkui" paremti 20 dol. Administracija nuoširdžiai dėkoja.

A. a. Kestučio Jonyno atminimui Lilia Petruilienė, Forest Hills, NY, aukojo Kultūros Židiniui 50 dol. K. Židinio vadovybė nuoširdžiai dėkoja.

ATLANTA Import Export, Inc., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl

priims kovo 16 d. ir kovo 30 d. nuo 12 val. iki 1 val. popiet Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų skambinkite tel. (914) 258-5133. Firmos atstovas paima siuntinius ir iš namų.

Apolonija Radzivanienė, gyv. Richmond Hill, NY, po ilgos ligos mirė vasario 25 d. St. Joseph's ligoninėje Queens. Atsisveikinimas - vasario 29 d. vakare. Laidojama kovo 1 d. iš Apriškimo par. bažnyčios šv. Jono kapinėse, šalia savo vyro dr. Broniaus, mirusio prieš daug metų. Laidotuvėmis rūpinasi Shalins laidojimo istaiga, tel. 296-2244. Liko sūnus Vytautas su šeima.

"VILTIES" siuntinių agentūros atstovas siuntinius vėl priims Brooklyne, Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose, kovo 2 d., šeštadienį, nuo 10 iki 11 val. ryto ir kovo 30, šeštadienį, nuo 12 iki 4 val. popiet. Brooklyne mūsų atstovas yra Algis Jankauskas, tel. (718) 849-2260. Jis gali paimti siuntinius ir iš namų.

da didesne auka, o šiemet apmokėjo prenumeratą su 80 dol. čekiu. Nuoširdžiai dėkojame už nuolatinę paramą.

R. Vaičaitis, Stony Point, NY, mūsų spaudos nuolatinis stiprintojas, šiemet atsiuntė už prenumeratą 90 dol. čekį. Nuoširdžiai dėkojame už paramą.

Kun. **Adolfas Klimanskis**, Providence, RI, suprasdamas lietuviškos spaudos sunkią padėtį, kaip kasmet, taip ir šiemet apmokėjo prenumeratą, atsiųsdamas 150 dol. čekį. Nuoširdžiai dėkojame už nuolatinę paramą ir už gražius sveikinimus.

Jurgis Birutis, Orlando, FL, kasmet paremia mūsų laikraštį didesne auka. Ir šiemet apmokėjo prenumeratą, atsiųsdamas 75 dol. čekį. Nuoširdžiai dėkojame už paramą.

Liuda Sprindzunas, St. Petersburg Beach, FL, kasmet rėmė "Darbininką", o šiemet prenumeratą apmokėjo, atsiųsdama 100 dol. čekį. Nuoširdžiai dėkojame ir įvertiname paramą.

Prel. Antanas Bertašius, Paterson, NJ, per daugelį metų nuoširdžiai remia Darbininką. Ir šiemet, kaip anksčiau, apmokėjo prenumeratą, atsiųsdamas 150 dol. čekį. Už nuolatinę nenutrūkstamą paramą nuoširdžiai dėkojame.

Aldona K. Šmulskštienė, Chicago, IL, prenumeratą buvo apmokėjusi, o dabar atsiuntė laikraščio leidimui paremti 50 dol. čekį. Nuoširdus ačiū.

Lietuvos nepriklausomybės šventė New Yorke

(atkelta iš psl. 7)

sveikindamas atnešė gatvės pavadinimo iškabą, kur buvo parašyta "Lietuva Blvd." Jis pranešė, kad šis pavadinimas buvo pakabintas prie Kultūros Židinio vartų.

Vilniaus mero kalba

Pagrindinę kalbą pasakė Vilniaus meras Alis Vidūnas, rengėjų specialiai pakviestas. (Jis kalbėjo ir kitur).

Meras kalbėjo pakiliai, jaudinamai, prisimindamas praeitį ir dabartį, kalbėjo aiškiai, planingai dėstydamas savo mintis.

Pradėjo nuo Vasario 16-tos reikšmės, ir dabar palaikančios tautą. Lietuva dideliame kalėjime praleido 50 metų, visuomet rodydama sugebėjimą valdyti savo valstybę. Prisiminė kovo 11-tąją, kai Lietuva drįso išstoti iš Sovietų Sąjungos.

Kalbėjo apie išeivijos vaidmenį Lietuvai. Kiekviena išeivijos veikla buvo jaučiama Lietuvoje, tarsi sakė: mes tebesame gyvi. Su pagarba prisiminė Stasį Lozoraitį, kaip vilties prezidentą.

Dabar Lietuva laiko egzaminus, ar esame verti laisvės. Krizė bus nugalėta. Lietuva pasveiks.

Baigdamas kalbėjo apie Vilnių, jo grožį ir reikšmę, miestą, kur pilna visokiųjų menų. Baigė šiais žodžiais: "Linkiu sau ir jums visiems tikėjimo stiprybės, ištvermės ir vilties". Kalba buvo palydėta plojimų.

Tautiniai šokiai

Pirmoji programos dalis baigta tautiniais šokiais, kuriuos atliko naujai suorganizuotas ir jau gerai surepetavęs ansamblis "Tryptinis". Jam dabar vadovauja Aldona Marijošienė.

"Tryptinis" atliko šiuos šokius: "Vakaruškos", "Lenciūgėlis", "Mikitienė", "Šliažo polka". Šokiams akordeonu pritarė dr. A. Pliuira.

Koncertinė dalis

Antroje minėjimo dalyje buvo koncertas, kurį atliko solistė Marytė Bizinkauskaitė ir pianistė Dalia Sakaitė, abi gerai pažįstamos, šioje salėje girdėtos.

Solistės repertuarą sudarė lietuvių kompozitoriai ir pora tarp tautinių kompozitorių. Pradžioje ji atliko J. Strolis "Kaip

grįžtančius namo paukščius", toliau - partizanų dainą "Stoviu aš parimus", Br. Budriūno "Tykiai, tykiai Nemunėlis teka", A. Raudonikio "Lietuva iš paukščio

kūrinius: Liebestraum, Concert Etude - Un Sospiro.

Programa baigta rezoliucijų priėmimu, išneštos vėliavos. Minėjimą uždarė Tautos Fondo

Vasario 16-sios minėjime Kultūros Židinyje dainų koncertą atliko Marytė Bizinkauskaitė - dešinėje. Jai akompanavo Dalia Sakaitė.
S. Narkeliūnaitės nuotr.

skrydžio".

Taip pat girdėjome: K. V. Banaičio "Neplauk, Kastyti", ariją iš operos "Jūratė ir Kastytis", A. Dvoržako Rusalkos ariją iš operos "Rusalka", tris dainas nežinomo kompozitoriaus: "Mano gimtinė", "Tu kalta", "Iš tamsos" ir D. Novickienės "Be laiko". Pabaigai - F. Leharo Vilijos dainą iš operetės "Linksmoji našlė".

Solistė turi gražų, stiprų balsą, išpuodingai skambantį visuose registruose. Kiekvieną kūrinių atliko įsijausdama, ryškindama vedamąją mintį. Ji yra tikra Amerikos lietuvaite, lietuviškai išmokusi lietuvių šeštadieninėje mokykloje. Ruošdama lietuvišką repertuarą, ji tiek pat dirba kaip ir su kitomis kalbomis. Todėl ir miela jos dainavimo klausytis.

Pianistė Dalia Sakaitė mums gerai pažįstama, ne kartą dalyvavusi mūsų renginiuose ir juos praturtinusi savo gražiu skambinimu. Ji akompanavo solistei, solo paskambino F. Liszto du

pirmininkas Jonas Vilgalys, padėkdamas visiems rengėjams, programos dalyviams.

Minėjimą rengė: JAV LB New Yorko apygardos valdyba, Tautos Fondas, Amerikos Lietuvių Tarybos New Yorko skyrius. Minėjime buvo renkamos aukos. Pranešta, kad surinkta 4472 dol.

Vakaronė

Po programos publika dar nesisiskirstė, dar vakarojo Kavinėje. Čia buvo daug žmonių, sunku buvo net praeiti. Prie atskiros stalo buvo pavaišinti svečiai. Jų buvo gana daug. Vaišino LB NY apygardos žmonės.

Taip buvo paminėta 78 metų Lietuvos nepriklausomybės atstatymo ir 745 metų Lietuvos valstybingumo sukaktis.

Minėjime dalyvavo daug naujų ateivių. Šurmuliavo pilnos salės, laiptai, aikštelės. Visur tytyrojo šventiška nuotaika ir kalbama buvo daugiausia apie Lietuvos rūpesčius.

(p.j.)

DARBININKUI paremti aukojo

Darbininkui remti aukojo;

Darbininko skaitytojai atsiuntė metinę prenumeratą, prisidėję aukomis laikraščio stiprinti ir atsilyginę už įvairius patarnavimus ar metinį kalendorių.

Po 30 dol.: Vl. Petkevičius, Lakeside, CT; V. Žadeikis, Oak Lawn, IL; Milda Brandtneris, Avon, MA; Liuda Waingartin, Milton, MA; J. Molis, Worcester, MA; A. Ošlapas, Dearborn Hgts, MI; Edw. Sirgedas, Brooklyn, NY; Jura Shukis, Fresh Meadows, NY; Rev. P. Jonaitis, Gloversville, NY; St. Bulavas, Ronkonkoma, NY; Irena Merlino, W. Hempstead, NY; A. Cizauskas, Falls Church, VA.

Po 25 dol.: Al Navikauskas, Brookfield, CT; Alg. S. Gečys, Huntingdon Vly, PA; Sophia ir Vyt. Sakalys, East Greenwich, RI; Po 20 dol.: A. Macelis, Scottsdale, AZ; P. Gaubys, Sunland, CA; Rev. J. Matutis, Hartford, CT; L. A. Balsys, Naugatuck, CT; Lola Pilis, Noank, CT; J. Kazlauskas, Waterbury, CT; V. Kuzmikas, Waterbury, CT; Jadvyga Muraska, Waterbury, CT; J. J. Raugalis, Waterbury, CT; V. Zdanys, W. Hartford, CT; R. Zableckas, Loveland, CO; Vl. Barius, Lake Worth, FL; Adelaida Balbata, St. Petersburg, FL; A. Daunys, St. Petersburg, FL; Elena Jasaitienė, St. Petersburg, FL; A. Karnius, St. Petersburg, FL; St.

Kreivėnas, St. Petersburg, FL; Regina Nakonecna, So. Pasadena, FL; Kun. L. Musteikis, Sunny Hills, FL; H. Zitikas, Sunny Hills, FL; Edw. Jūzumas, Grayson, GA; Laimutė Tornau, Chicago, IL; K. Bruzas, Homewood, MD; Ig. Budrys, Lockport, IL; Halina Bagdonienė, Oak Lawn, IL; Danutė Liepas, Michigan City, IN; J. Kardokas, Baltimore, MD; A. Radzius, Baltimore, MD; A. I. Jankauskas, Germantown, MD; Alb. Barulis, Brockton, MA; Anna Adams - Adamavicius, Centerville, MA; R. L. Bernotas, Sharon, MA; J. Baksys, So. Boston, MA; Antonina Sidlauskas, So. Boston, MA; Dalia Pautienis, W. Barnstable, MA; Msgr. D. A. Pocus, Kearny, NJ; A. A. Razgaitis, Montclair, NJ; Susan Covalessky, Randolph, NJ; J. Veblaitis, Union, NJ; Teresa A. Jacques, Gouverneur, NY; F. and R. Kazlas, Hollis Hills, NY; Veronica Gudus, Jamaica, NY; Vyt. Verselis, Kings Park, NY; Alice Dunajewski, Ozone Pk, NY; Lilė Milukas, Plainview, NY; J. Petniunas, Richmond Hill, NY; Elena Sinsinas, Richmond Hill, NY; Laima Mihailovich, Staten Island, NY; Dr. Aldona Janačienė, Yonkers, NY; M. Palunas, Akron, OH; Bronė Jacikevičius, Willoughby, OH; Snieguolė Jurksis, Philadelphia, PA; Daiva Bobelis, Ph.D., Saint Davids, PS;

Aldona Kairys, No. Providence, RI; L. Kukanauza, Providence, RI; Salomėja Perminas, Providence, RI; Nancy Guobaitis, Edgefield, SC; Valerie Dlugauskas, Ft. Worth, TX; Alexandra Gyls, Olympia, WA.

Po 15 dol.: K. A. Keblys, Baton Rouge, LA; J. Starinskas, Belmont, MA; Ona Girnius, Boston, MA; Helen M. Venis, Woodhaven, NY; Albina Lipčienė, Putnam, CT; D. Pranckevicius, Sunny Hills, FL; Regina D. Setikas, Thornwood, NY; Fr. Grinchis, Whiting, NJ.

Po 10 dol.: Irena Ambraska, Phoenix, AZ; Isabel Oksas, Los Angeles, CA; Pr. Pakalniškis, Santa Monica, CA; J. Sodaitis, Arvada, CO; Irena Donovan, Boulder, CO; Vidm. Valiusaitis, Danbury, CT; Vt. Saimininkas, E. Hartford, CT; P. Simanauskas, Manchester, CT; Gintarė Ivaškienė, Monroe CT; Edith Kazlauskas, New Haven, CT; J. Uldrikis, Poquonock, CT; R. Zujus, Uncasville, CT; V. Bražėnas, Bonita Springs, FL; J. A. Hodgins, Indianantic, FL; St. Giedrikis, Juno Beach, FL; Dr. W. Vaitkus, Juno Beach, FL; Stasė Kavaliūnas, New Smyrna Beach, FL; A. J. Gudaitis, Ormond Beach, FL; Zita Dapkus, So. Pasadena, FL; Kun. Jonas Gasiūnas, So. Pasadena, FL; Gene Stapulionis, Surfside, FL; V. Raciūnas, Chicago, IL; Br. Paliu-

SKELBIMAI

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Telef. (516) 377-1401.

sk.

Moteris iš Lietuvos ieško darbo. Gali slaugyti ligonius, prižiūrėti vaikus. Gali gyventi šeimoje. Skambinti (718) 348-4709.

sk.

Tuoj pat reikalinga moteris prižiūrėti dviejų metų berniuką. Gali gyventi šeimoje arba atskirai Albany apylinkėje. Skambinti: (518) 372-6529.

sk.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta Darbininko nr. 29, aukojo:

Stefanija Subatis, Arlington, Ma-20 dol.

Jonė Budrytė, Brooklyn, NY-5 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

"Darbininko" administracija prašo skaitytojus nuolat atkreipti dėmesį į lipinuke ant laikraščio pažymėtą jūsų prenumeratos pasibaigimo datą EXP. Mielai skaitytojai nuoširdžiai prašomi laiku pratesti prenumeratą ar sumokėti atsilikusių mokesčių.

"Lietuvos aidas", patriotinės minties, plačios informacijos dienraštis, daugiausiai skaitomas išeivijos lietuvių, dėl daugiau kaip dvigubai pabrangusio pašto, buvo priverstas pakelti metinę oro paštu prenumeratą iki \$130 nuo 1994 m. rugpjūčio 1 d. Čekį \$130 rašyti "Lietuvos aidas" vardu ir siųsti JAV igalio-tiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Tel. 708 986-1613.

PINIGAI PERVEDAMI Į LIETUVĄ. Siuntiniai, maisto siuntiniai, **komerčinės siuntos** laivu arba oro paštu - **air cargo.** TRANSPAK, 2638 W. 69th Street. Chicago, IL 60629. Telef. (314) 436-7772. CONNECTICUT valstijoje (203) 232-6600. (sk.).

Skelbkitės DARBININKE pasidalinkite džiaugsmu, sveikinkite, išreikškite užuojautą, pirkite, parduokite! Jūsų pageidavimai- mūsų rūpestis.
DARBININKAS

lionis, Cicero, IL; V. Kleiza, Lockport, IL; J. Kavaliūnas, Beverly Shores, IN; St. Surantas, Rockford, IL; Edw. Kemfert, Baltimore, MD; A. Saurusaitis, Elliott City, MD; B. Póvilavicius, Arlington, MA; P. Radzevicius, Brockton, MA; Juozė Lapšienė, Dedham, MA; J. Bacevičius.

Kiekviena auka yra didelė pagalba "Darbininkui". Laikraščio ateitis priklauso nuo aukotojų dosnumo. Vien iš prenumeratos nebūtų galima išsilaikyti. Už kiekvieną auką nuoširdžiai dėkojame.

Darbininko administracija

NEW YORKO SKAUTAI/SKAUTĖS
maloniai kviečia visus atsilankyti
į tradicinę

KAZIUKO MUGĖ

sekmadienį, kovo 3 d.,
Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd.,
Brooklyn, NY.

12 val. aukojamos Šv. Mišios
Įvairūs rankdarbiai/Lietuviškos prekės
Knygos/ Literatūra/ Loterijos
Vyr. Skaučių kavinė

-- Pietūs ir atgaiva --